

ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування

ДИПЛОМНА РОБОТА

на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
на тему «Облік фінансових результатів та методика економічного
аналіз звіту про фінансові результати»

Виконала:

студентка IV курсу, групи ОО-41

Винник Іванна Олександрівна

Керівник:

Гнатюк Тарас Михайлович

Рецензент:

Ємець Ольга Іванівна

Івано-Франківськ 2024 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ	5
1.1 Основні поняття та принципи обліку фінансових результатів.....	5
1.2 Методика аналізу звіту про фінансові результати.....	12
1.3 Особливості обліку та аналізу фінансових результатів в будівельних підприємствах.....	16
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ "АРТПРОМБУД"	20
2.1 Загальна оцінка фінансового стану ТОВ "АРТПРОМБУД".....	20
2.2 Аналіз доходів та витрат ТОВ "АРТПРОМБУД"	24
2.3 Аналіз результатів діяльності ТОВ "АРТПРОМБУД"	28
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ТОВ "АРТПРОМБУД"	41
3.1 Ідентифікація проблем системи обліку	41
3.2 Пропозиції щодо вдосконалення системи обліку.....	44
ВИСНОВКИ	50
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	52

ВСТУП

Актуальність дослідження. У сучасних умовах економічної нестабільності та постійних змін на ринку виробництва та послуг, питання ефективного управління фінансовою діяльністю підприємства стає однією з ключових пріоритетних задач для керівництва. Досягнення успіху в управлінні фінансами вимагає глибокого розуміння процесів обліку фінансових результатів та вміння проводити економічний аналіз фінансової звітності. В умовах жорсткої конкуренції підприємствам необхідно постійно шукати шляхи оптимізації своїх витрат та підвищення ефективності використання ресурсів. Ефективний облік та аналіз фінансових результатів дозволяють керівництву приймати обґрунтовані рішення щодо покращення фінансового становища підприємства та його конкурентоспроможності. За своєю природою фінансовий результат відображає сукупну ефективність фінансового, виробничого та організаційного управління на підприємстві

Прибуток підприємства є ключовим елементом внутрішнього валового продукту і джерелом доходів для державного бюджету. Зазначене ставить під сумнів ефективність організації та методики обліку й аудиту фінансових результатів, оскільки вони визначають вплив різноманітних чинників на рівень прибутку та його наслідки для майбутнього розвитку підприємств. Дослідження формування доходів і витрат підприємства, які становлять фінансовий результат, вже виконані різними вченими, такими як Пушкар М.С., Шлапак Д.В., Швець В.Г.[39; 61; 51;].

Згідно з аналізом досліджень, облік та аудит фінансових результатів є актуальними питаннями, оскільки прибуток є показником успішності підприємства та визначає управлінські рішення. Проте, сучасна ситуація вимагає подальшого вдосконалення підходів до визначення прибутку, його обліку та відображення у фінансовій звітності, а також розробки нових принципів аналізу та аудиту.

Об'єктом дослідження постає є фінансова діяльність ТОВ "Артпромбуд", а **предметом** - облік фінансових результатів та методика аналізу звіту про фінансові результати на прикладі цього підприємства.

Метою даної роботи є аналіз системи обліку фінансових результатів та розробка методики економічного аналізу звіту про фінансові результати на прикладі ТОВ "Артпромбуд".

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні **завдання:**

- проаналізувати сучасний стан обліку фінансових результатів на підприємстві;
- розглянути основні методи економічного аналізу фінансової звітності;
- визначити особливості та проблеми, що виникають у процесі обліку фінансових результатів;
- розробити пропозиції щодо вдосконалення системи обліку та аналізу фінансових результатів на підприємстві.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети використовувались загальнонаукові та спеціалізовані методи дослідження. Історичний та системний підходи були застосовані для вивчення еволюції категорії прибутку. Теоретичне узагальнення та порівняння використовувались для розкриття сутності економічних категорій. Дослідження теоретико-методичних аспектів обліку доходів і витрат підприємства проводилось із застосуванням методів індукції, дедукції та порівняння. Методи аналізу та синтезу використовувались для розробки рекомендацій з удосконалення проведення аудиторської перевірки фінансових результатів підприємства.

Структура роботи. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків. Загальний обсяг дипломної роботи складає 59 сторінок. Список використаних джерел нараховує 64 найменування.

РОЗДІЛ 1. Теоретичні аспекти обліку та аналізу фінансових результатів

1.1 Основні поняття та принципи обліку фінансових результатів

Спостереження за розвитком української економіки на даний момент свідчить про те, що ефективна фінансова діяльність підприємства неможлива без належного та економічно обґрунтованого планування діяльності. Це планування має ґрунтуватися на чітко окресленій стратегії, що передбачає оцінку та максимізацію доходів підприємства [1].

Дохід – одне з найскладніших понять в економіці, яке стало предметом дискусій серед представників різних економічних шкіл та напрямків [2]. До сьогоднішнього дня це питання залишається одним із найбільш дискусійних, що потребує ретельного вивчення та пояснення [3]. Дохід - це широко вживане поняття, але воно має різні тлумачення та інтерпретації (табл. 1.1). У сучасному світі цей термін набуває все більше значень:

- а) як основне джерело чистого прибутку [4];
- б) як структурований термін, що потребує теоретико-методологічного уточнення [5].

Формування різних видів економічної діяльності позитивно впливає на формування доходів, оскільки розвиток цих видів створює сприятливе середовище для розвитку підприємництва. Проте, з розвитком діяльності зростає конкуренція, що обумовлює необхідність економічного та раціонального використання ресурсів, а також застосування додаткових стимулів для заохочення покупців.

Трактування сутності доходу в сучасній літературі

Автор (джерело)	Сутність поняття «дохід підприємства»
1	2
Бутинець Ф.Ф.[4]	«Дохід – це вплив за деякий період грошових коштів та інших надходжень, одержаний від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)».
Продіус Ю.І.[31]	«Дохід – це виторг який має суб'єкт господарювання від продажу своєї продукції за мінусом матеріальних витрат».
Блонська В.І.[3]	«Дохід – це надходження за деякий період у вигляді економічних вигод, отримані шляхом здійснення господарської діяльності, від використання залучених ресурсів у господарському процесі (в умовах ризику)».
Біла О.Г.[2]	«Грошові надходження від реалізації продукції – це суцільний дохід від головної діяльності суб'єкта господарювання а також його вклад у валовий внутрішній продукт країни».

У результаті суб'єкт господарювання отримує різноманітні доходи, що згруповані на рисунку 1.1

Фінансовий облік надає дані, які дають змогу проаналізувати структуру доходів від різних видів господарської діяльності (особливо основної) та визначити, які чинники вплинули на їх зміну, аналіз рентабельності та факторів, що на неї впливають, аналіз рентабельності з метою пошуку резервів. збільшити прибуток [7]. Також фінансовий облік забезпечує можливість оцінки ефективності використання ресурсів підприємства, виявлення невикористаних резервів та розробки заходів для оптимізації витрат. Зазначене сприяє покращенню фінансового стану підприємства, підвищенню його конкурентоспроможності на ринку та забезпеченню стійкого економічного розвитку. За допомогою фінансового обліку можна також здійснювати прогнозування майбутніх фінансових результатів, що дозволяє своєчасно коригувати стратегії управління та приймати обґрунтовані управлінські рішення.

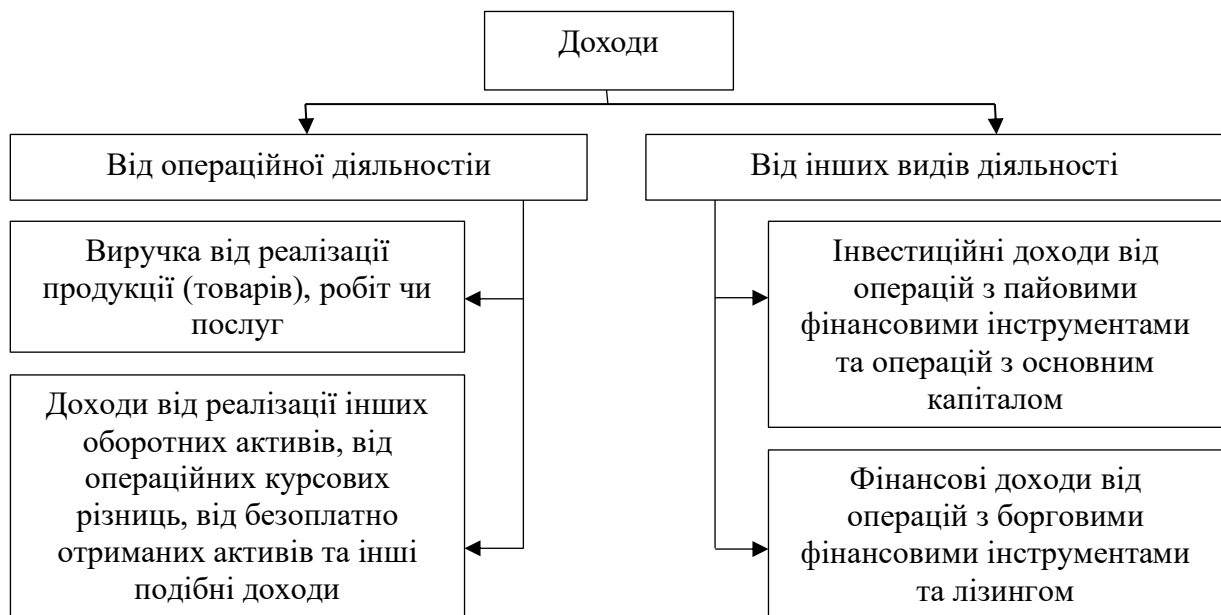

Рис. 1.1. Доходи від різних видів діяльності підприємства [5]

Таблиця 1.2

Порядок визнання та оцінки доходів

Основні чинники	Характеристика
1	2
Критерії визнання	- збільшення власного капіталу у зв'язку зі зменшенням зобов'язань чи приростом активів, (окрім умови що такий капітал надходить від засновників); - можна достовірно визначити оцінку.
Специфіка відображення в Обліку	- відображають коли з'являється незважаючи на момент приходу або отримання грошей.
Правила за якими визнаються Застосовують	- нарізно за кожним видом здійснених операцій; - окремо до певних пунктів операцій (однієї чи кількох) виходячи із суті їх здійснення.

Суб'єкт господарювання в залежності від своєї діяльності отримує різні види доходу. В ході основної діяльності він отримує доходи від реалізації продукції та доходи від надання певних послуг, які визнаються при виконанні ряду умов(рис.1.2.).

Рис. 1.2 . Умови визнання доходів від реалізації продукції [41].

Дохід від наданих послуг, визначають на основі етапу закінчення здійснення такої операції на дату балансу, якщо можна вірогідно оцінити її результат у підсумку. Умови визнання таких доходів представлені на рисунку 1.3.

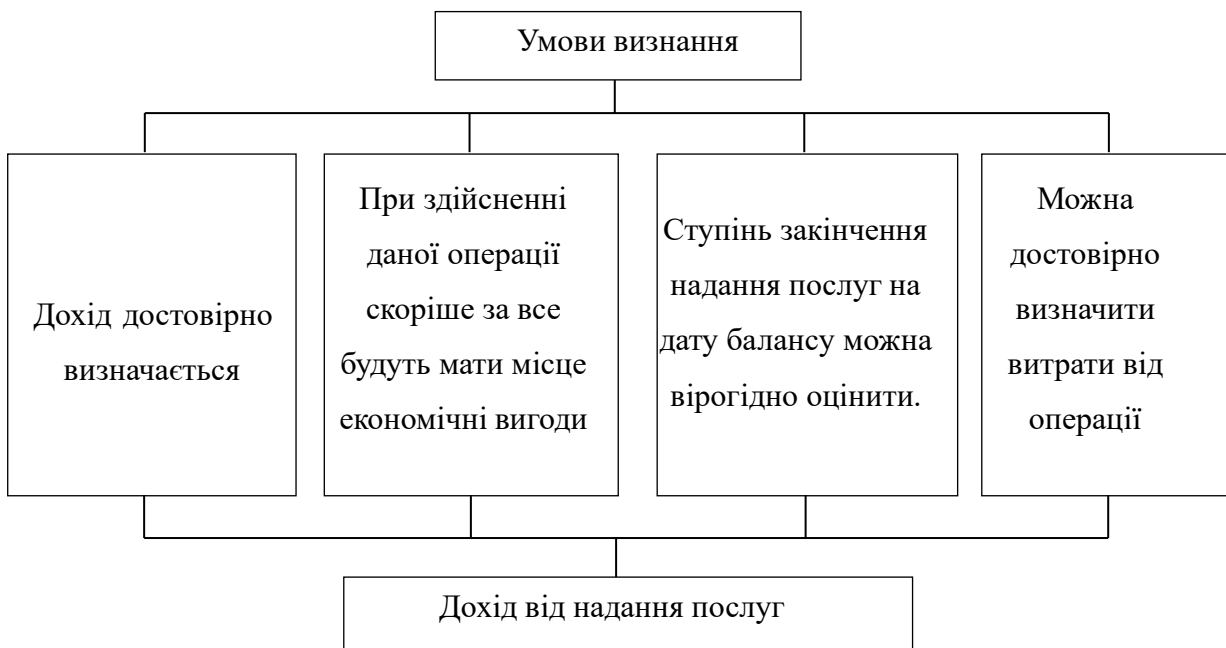

Рис. 1.3. Умови визнання доходів від надання послуг [41].

Оцінка доходу від надання послуг ґрунтується на наступних принципах:

До уваги береться кількість фактично виконаних робіт або наданих послуг. Визначення питомої ваги обсягу послуг: Порівнюється обсяг послуг, наданих протягом певного періоду, із загальним обсягом послуг, які мали бути надані. Порівнюються фактичні витрати, понесені підприємством при здійсненні цих заходів, з планованими витратами. Сукупність витрат, понесених у певний день, включатиме лише витрати, що відповідають обсягу послуг, наданих у цей день [12]. Застосовується, коли кількість операцій за фіксований період невідома. Дохід визначається шляхом рівномірного розподілу протягом певного періоду. Якщо дохід не може бути достовірно оцінений, а понесені витрати не підлягають відшкодуванню, дохід не визнається. Витрати відносяться до складу витрат звітного періоду. У майбутньому, якщо буде можливість оцінити суму доходу, дохід буде визнано відповідно до цієї оцінки.

Дохід у бухгалтерському обліку визнається за справедливою вартістю активів, які отримані або повинні бути отримані. Розмір доходу від такої діяльності визначається за домовленістю між покупцем і продавцем. Він оцінюється за справедливою вартістю компенсації, отриманої або підлягаючої сплаті, з урахуванням суми знижок (торгівлі), які може надати суб'єкт господарювання [7].

Важливо розрізняти валовий і чистий дохід. Валовий дохід – це економічна вигода, отримана компанією. Чистий прибуток – це валовий дохід мінус деякі економічні елементи, які передбачені законом. Чистий дохід не включає суми, отримані від третіх осіб, податки, знижки тощо. Тому, реальний дохід - це чистий дохід від реалізації продукції (ЧД), який розраховується за формулою:

$$\text{ЧД} = \text{Д} - \text{ПДВ} - \text{АЗ} - \text{ІЗП} - \text{ІВ} \quad (1.1)$$

- де Д – виручка від реалізації;
 ПДВ – податок на додану вартість;
 АЗ – акцизний збір;
 ІЗП – інші збори або податки;
 ІВ – інші вирахування.

Врахування принципів нарахування та відповідності доходів і витрат у їх нерозривному взаємозв'язку є досить важливим при обліку та звітності доходів. Перший принцип означає, що результати економічних операцій слід визнавати, коли вони відбуваються (а не коли кошти виплачуються), тому вони пов'язуються в обліку та звітності з періодами, в яких відбулася подія. Цей принцип має узгоджуватися з принципом відповідності, згідно з яким у «Звіті про фінансові результати» витрати визнаються виходячи з їх прямого зв'язку з доходами.

Використання цих принципів в момент коли доходи визнаються як складові фінансової звітності матиме вигляд, який представлено на рисунку 1.4. Доходи відображають в обліку і наводять у фінансових звітах саме тих періодів, до яких вони належать.

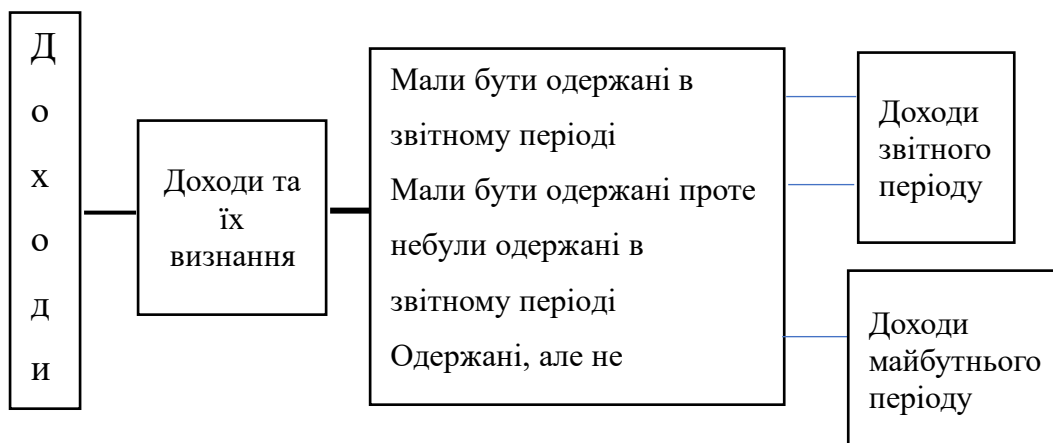

Рис. 1.4. Визнання доходів у фінансових звітах під час використання принципу нарахування [29].

Розрахунок доходу здійснюється таким чином: загальна справедлива вартість активу визначає дохід, прострочені платежі породжують процентний дохід у розмірі різниці між справедливою вартістю продукту та сумою коштів, що підлягають сплаті, а дохід від бартерних контрактів визначається на основі справедливої вартості отриманого активу, скоригованої на суму грошових коштів або їх еквівалентів, переданих або отриманих. Визнання та визначення доходу має велике значення для бухгалтерського обліку та фінансових результатів підприємства. Дохід визнається, якщо він збільшує власний капітал або може бути достовірно оцінений. Аналіз доходів грає важливу роль у загальній оцінці фінансової діяльності підприємства, допомагаючи виявити причини змін доходів, порівняти їх з конкурентами та знайти шляхи підвищення прибутковості.

Для аналізу доходів використовуються дані форми №2 "Звіт про фінансові результати" та інші дані бухгалтерського обліку. Аналіз починається з вивчення складу, структури і динаміки доходів. Аналіз доходів також спрямований на оцінку кінцевих результатів діяльності, виявлення резервів для підвищення прибутковості та виявлення ресурсів для майбутньої діяльності. Для цього використовуються інструменти, такі як порівняльний аналіз, аналіз динаміки, а також аналіз структури доходів. Результати аналізу дозволяють управлінцям приймати обґрунтовані рішення щодо стратегій розвитку, оптимізації фінансових процесів та планування бюджету.

У загальному розумінні, дохід - це ключовий показник, який відображає фінансову стабільність та успішність діяльності підприємства. Тому аналіз доходів відіграє критичну роль у стратегічному управлінні та прийнятті рішень. Дослідження структури доходів полягає в обчисленні та аналізі питомої ваги кожної групи доходів у сукупному доході. Спосіб аналізу динаміки доходів полягає у вивченні абсолютного темпу зростання, темпу зростання та темпу зростання різних видів доходів підприємства та загального доходу підприємства. Методологія аналізу доходу від поточної діяльності

базується на аналізі доходу від продажу продукції та іншого доходу від поточної діяльності за типом [17].

В основі методу аналізу інвестиційного доходу лежить вивчення складу, структури та динаміки окремих груп доходів у сукупному інвестиційному доході. Оскільки дохід від інвестиційної діяльності визначається як різниця між доходом і витратами від інвестиційної діяльності, стає доцільним вивчити вплив доходів і витрат на показник доходу від інвестиційної діяльності. Аналіз доходів від фінансової діяльності включає вивчення складу, структури та динаміки в цілому та частини доходів від фінансової діяльності. Також рекомендується проаналізувати вплив доходів і витрат фінансової діяльності на прибуток фінансової діяльності. Досліджено метод аналізу доходів підприємства та наведено основні компоненти, необхідні для реалізації методу. Виходячи з цього, можна виділити наступні основні завдання, які допоможуть в ефективному аналізі доходів суб'єкта господарювання:

1. Оцінювати виконання планів, динаміку та структуру комерційних структур.
2. Оцінка факторів, що впливають на формування доходу.
3. Знайти резерви зниження витрат і збільшення доходів.
4. Здійснення заходів щодо використання цих резервів.

Отже, правильно визначений метод аналізу доходів допоможе оцінити ефективність компанії, підвищити прибутковість і переконатися, що діяльність компанії не буде прибутковою в майбутньому.

1.2 Методика аналізу звіту про фінансові результати

Методика аналізу звіту про фінансові результати є ключовим інструментом для розуміння фінансового стану та ефективності діяльності підприємства. Цей процес включає в себе ретельне вивчення фінансових звітів, таких як звіт про прибутки та збитки, баланс та звіт про грошові потоки. Під час аналізу звертають увагу на такі показники як обсяги продажів, витрати,

прибуток, чистий прибуток, а також фінансові показники як рентабельність, ліквідність, платоспроможність.

Основним способом проведення аналітичної оцінки фінансової діяльності компанії є вивчення звіту про фінансові результати, а також операційної, бухгалтерської та статистичної облікової інформації. Формування фінансових результатів на сьогодні регулюється Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1, в якому викладено загальні передумови складання фінансової звітності.

Перевірка фінансової діяльності компанії вимагає застосування спеціальної методології, яка охоплює різні принципи, техніки та підходи до вивчення та обробки фінансових даних. Основними методами, що використовуються для аналізу предмета дослідження, є горизонтальний, вертикальний, трендовий, коефіцієнтний і факторний аналіз. Крім традиційних математичних і статистичних підходів до вивчення фінансових результатів, дослідники в галузі економіки виділяють економічні методи, методи економічної кібернетики та оптимального програмування, методи дослідження операцій і теорії прийняття рішень.

Для дослідження процесів трансформації облікового процесу основної діяльності підприємств необхідно розширити межі традиційної теорії бухгалтерського обліку, ідентифікуючи сучасний інструментарій методології бухгалтерського обліку. Переорієнтація діяльності підприємств і умови інституційної економіки, згідно з положеннями теорії інтересів, теорії контрактів та сталого розвитку, роблять актуальним значне оновлення системи обліку з відповідним поглибленням її методології та методів. Ф.Ф. Бутинець зазначає: «Якщо методологія є генеральним шляхом пізнання, то методи вивчають, як саме йти цим шляхом. Методи характеризують складні пізнавальні процеси, що включають набір різних прийомів дослідження» [7].

Загалом, методологію обліку науковці розуміють як науку про методи дослідження (пізнання). Бондаренко О. М справедливо зауважує, що «методологія конкретизується до певної методики (порядку використання

методів) і техніки дій (прийомів), і є важливим інструментом регулювання економіки на всіх рівнях» [4]. Двоєзерська В.С. підкреслює, що «методологія включає дослідження системи бухгалтерського обліку і створення моделей обліку, а її специфічність полягає у двоякому характері: методологія спрямована на дослідження предмета обліку і водночас облік як наука використовує загальну методологію науки» [13].

«Методологію обліку формують методи обліку, методологічні інструменти, прийоми, які разом є основою для групування, систематизації, трансформації облікових даних в економічну інформацію, адаптовану для прийняття адекватних рішень» [14]. М.С. Пушкар трактує методологію обліку ширше, як «принципи й правила отримання, обробки, фіксації та передавання інформації, правила оцінки, ведення рахунків, критерії розмежування основних засобів та малоцінних і швидкозношуваних предметів, порядок нарахування амортизації і зносу, порядок обліку ремонтів, оцінки запасів та готової продукції, списання витрат майбутніх періодів, порядок визначення обсягу реалізації продукції, порядок обліку та розподілу комплексних витрат і включення їх у собівартість, порядок утворення статутного фонду, фондів спеціального призначення та інших питань» [39].

Традиційно при розробці методології виділяються два підходи: процедурний (визначаються групи облікових процедур) та адитивний (методологія розглядається як сукупність способів, сума елементів методу обліку). Процедурний підхід, автором якого є Скалюк Р.В., підтримується багатьма науковцями і включає такі процеси: «реєстрація, систематизація, координація, оцінка; спостереження, реєстрація, групування, зведення, аналіз та передача даних; спостереження, збір, ідентифікація, оцінка, класифікація, обробка, передача інформації; реєстрація, групування, інтерпретація даних; спостереження, вимірювання, реєстрація, групування та узагальнення фактів господарської діяльності; спостереження, вимірювання, реєстрація, класифікація, узагальнення» [43].

Методи бухгалтерського обліку (спеціальні, специфічні, приватно-наукові, сформовані в середовищі бухгалтерського обліку) як система складних багаторівневих зв'язків сприяють розвитку інструментарію, за допомогою якого досліджуються об'єкти обліку. Управлінські рішення в системі менеджменту базуються на інформації про фінансовий стан будівельного підприємства, структуру його майна та джерела формування, отриману з використанням такого елемента методу бухгалтерського обліку, як оцінка.

«Основними вимогами до оцінки є єдність (відсутність багатоваріантності підходів до оцінки, відображення однакових об'єктів в однаковій оцінці всіма суб'єктами господарювання) і реальність (об'єктивне вираження у грошовому вимірнику того чи іншого об'єкта). Фінансові результати обчислюються шляхом співставлення доходів і витрат, які є об'єктами оцінки. Підходи до їх оцінки залежать від обраної концепції фінансових результатів і мети» [11]. У зарубіжній теорії бухгалтерського обліку прибуток розглядається з позицій синтаксичного, семантичного та прагматичного підходів. Синтаксичний підхід дозволяє визначити механізм визнання в обліку, склад та структуру прибутку, порядок його формування. Семантичний підхід трактує прибуток як показник ефективності господарської діяльності і передбачає зближення показників бухгалтерського та економічного прибутку. Прагматичний підхід до сутності прибутку пов'язаний зі стратегічним обліком, в рамках якого обґрунтовуються прогнозні моделі прибутку з використанням оцінки (за історичною собівартістю, теперішньою чи майбутньою вартістю), що залежить від мети прогнозування і його користувачів.

Бізнес-організації, які зацікавлені в вимірюванні продуктивності ресурсів і інвестованого капіталу, проводять аналіз, який охоплює не тільки абсолютну ефективність підприємства, але й відносну ефективність. Для цього отриманий результат порівнюється з супутніми витратами, що дозволяє розрахувати показники прибутковості.

Залежно від того, який показник є основним для розрахунку, тобто з чим порівнюється обраний показник фінансової результативності діяльності, виділяють три групи показників рентабельності. Економічна рентабельність підприємства визначається ефективністю використання його активів, а фінансова рентабельність є показником ефективності управління капіталом. Ці показники розраховуються шляхом ділення прибутку на середньорічну вартість майна або власного капіталу. Варто зазначити, що з включенням до форми № 2 розділу II «Загальний дохід» рекомендовано при розрахунку в знаменнику використовувати чистий фінансовий результат (п. 2350) або загальний дохід (п. 2465). вищезгадані коефіцієнти. Можна визначити рентабельність продажів, яка вимірює ефективність продажів продукту з точки зору прибутку, будь то валовий, операційний або чистий.

1.3 Особливості обліку та аналізу фінансових результатів в будівельних підприємствах

Будівництво як галузь економіки має багато особливостей, що значно впливають на облік фінансових результатів. На відміну від інших галузей, для обліку витрат і доходів будівельних підприємств застосовують окремий стандарт П(С)БО 18 «Будівельні контракти». Доходом будівельних підприємств є договірна ціна будівельного об'єкта без урахування ПДВ.

У процесі планування та реалізації будівельних проектів важливо враховувати всі аспекти, що впливають на формування вартості. Різноманітність витрат і зобов'язань, які виникають у ході будівництва, потребує детального аналізу і врахування на кожному етапі проектування і виконання робіт. Відсутність точного планування та обліку всіх витрат може призвести до перевищення бюджетів та затримок у виконанні проекту.

Вартість будівництва включає ряд аспектів, які необхідно враховувати для точного визначення загальних витрат. Серед основних складових вартості будівництва можна виділити наступні (рис. 1.4.):

Рис.1.4. Аспекти формування вартості.

З наведеного переліку видно, що витрати, які йдуть після загальновиробничих, в обліку об'єднуються у складі прямих і загальновиробничих витрат, а також покриваються за рахунок прибутку. Щоб забезпечити співставність доходів і витрат будівельних підприємств, слід внести зміни в цей стандарт. Зокрема:

а) з прямих витрат необхідно виокремити послуги будівельної техніки, які за своєю суттю не є прямими витратами, оскільки розподіляються між об'єктами будівництва пропорційно до кількості відпрацьованих машино-годин або обсягів виконаних робіт;

б) витрати на утримання служби замовника, що відображаються окремим рядком у Правилах, слід включити до адміністративних витрат, а витрати на підготовку експлуатаційних кадрів – до загальновиробничих витрат;

в) кошти на страхування ризиків доцільніше передбачити у кошторисному прибутку, а не відображати окремим рядком у структурі договірної ціни;

г) витрати, пов'язані з інфляційними процесами, варто передбачати у розрізі статей прямих, загальновиробничих та адміністративних витрат.

Відповідно до наказу Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 627 «Про затвердження змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку», українські підприємства ведуть бухгалтерський облік надзвичайних витрат на субрахунку 977 «Інші витрати діяльності», а надзвичайних доходів – на субрахунку 746 «Інші доходи». Це сталося після вилучення з Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції з його використання № 291 рахунків 75 «Надзвичайні доходи» і 99 «Надзвичайні витрати», а також вилучення слів «від звичайної діяльності» з назви субрахунку 746 «Інші доходи від звичайної діяльності» та слова «звичайної» із субрахунку 977 «Інші витрати звичайної діяльності». Важливо зазначити, що пояснення до нових назв субрахунків 746 «Інші доходи» та 977 «Інші витрати діяльності» не були змінені. Вони не вказують, що на цих субрахунках узагальнюються надзвичайні доходи та витрати, що часто призводить до неоднозначних ситуацій, які юридично складно вирішити.

Для будівельних підприємств це питання є особливо актуальним, оскільки надзвичайні події в цій галузі трапляються часто (через сильний вітер руйнуються стіни, падають баштові крани, під час підтоплень псуються будівельні матеріали як відкритого, так і закритого зберігання тощо). Включення надзвичайних доходів та витрат до складу іншої звичайної діяльності певною мірою викривлює фінансовий результат цієї діяльності, яку деякі дослідники називають інвестиційною [1, 5, 7], і з цим твердженням

можна погодитися. Для чіткого розмежування всіх видів діяльності необхідно також розділити надзвичайні доходи та надзвичайні витрати відповідно до їх характеру. Зокрема, якщо внаслідок надзвичайних подій втрачено будівельні матеріали, такі втрати доцільно узагальнювати на субрахунку 947 «Нестачі і втрати від псування цінностей». Якщо підприємство втратило будівлі, споруди, будівельну техніку чи інші необоротні активи, їх залишкова вартість повинна збільшувати інші витрати на субрахунку 977 «Інші витрати діяльності». Доходи від оприбуткування будівельних матеріалів після розбирання незакінчених будівельних об'єктів чи пошкоджених будівельних матеріалів, малоцінних та швидкозношуваних предметів (МШП), а також суми відшкодування збитків страховими компаніями чи з відповідних бюджетів слід узагальнювати на субрахунку 716 «Відшкодування раніше списаних активів». Водночас отримання виробничих запасів, МШП або основних засобів, інших необоротних матеріальних активів внаслідок їхньої непрацездатності через надзвичайні події, а також суми відшкодування збитків страховими компаніями чи з відповідних бюджетів необхідно відображати на субрахунку 746 «Інші доходи».

Таким чином, прискіпливе дослідження та оцінка фінансових результатів у будівельних компаніях вимагають всебічного вивчення та розгляду всіх вищезазначених елементів, на додаток до адаптивності у відповідь на коливання ринкових обставин і правових норм. Реалізація цілісного підходу дає можливість гарантувати стабільність і процвітання будівельних підприємств.

РОЗДІЛ 2. Аналіз фінансових результатів діяльності ТОВ "АРТПРОМБУД"

2.1 Загальна оцінка фінансового стану ТОВ "АРТПРОМБУД"

ТОВ "АРТПРОМБУД" - це підприємство з обмеженою відповідальністю, яке було зареєстроване українським державним органом у 2018 році. Має своє місцезнаходження в селі Стебник, Тисменицькому районі Івано-Франківської області, Україна. Організація спеціалізується на різноманітних будівельних та монтажних роботах. Серед основних видів діяльності можна виділити підготовчі роботи на будівельному майданчику, електромонтажні роботи, монтаж водопровідних мереж, систем опалення та кондиціонування, штукатурні та малярні роботи, завершальні будівельно-монтажні роботи, покрівельні роботи та інші спеціалізовані будівельні роботи(рис.2.1.).

The chart displays 13 categories of economic activities, each represented by a blue bar. The categories are listed in the table below.

41.20	Будівництво житлових і нежитлових будівель
43.12	Підготовчі роботи на будівельному майданчику
43.21	Електромонтажні роботи
43.22	Монтаж водопровідних мереж, систем опалення та кондиціонування
43.29	Інші будівельно-монтажні роботи
43.31	Штукатурні роботи
43.34	Малярні роботи та скління
43.39	Інші роботи із завершення будівництва
43.91	Покрівельні роботи
43.99	Інші спеціалізовані будівельні роботи, н.в.і.у.
78.10	Діяльність агентств працевлаштування
78.20	Діяльність агентств тимчасового працевлаштування
78.30	Інша діяльність із забезпечення трудовими ресурсами

Рис.2.1. Види економічної діяльності ТОВ "АРТПРОМБУД".

Загалом, ТОВ "АРТПРОМБУД" є типовим представником будівельної галузі, спеціалізуючись на виконанні різноманітних будівельно-монтажних робіт та будівництві об'єктів різного призначення. Крім основної діяльності з будівництва та монтажу, можна вважати, що ТОВ "АРТПРОМБУД" має значний потенціал для розвитку та диверсифікації своєї діяльності. Наприклад, компанія може розглядати можливості виконання ремонтних робіт, реконструкції, а також участь у великих інфраструктурних проектах.

Зважаючи на специфіку місцезнаходження в Івано-Франківській області, де є підвищений попит на будівельні та монтажні послуги через активний розвиток регіону, компанія може використовувати цей потенціал для залучення нових клієнтів та розширення свого бізнесу. Також, з урахуванням тенденцій у сучасному будівництві, компанія може звернути увагу на впровадження новітніх технологій та екологічно чистих рішень у своїх проектах. Це може включати використання енергоефективних матеріалів, впровадження "зелених" технологій та систем управління енергоефективністю.

Будучи активним учасником будівельного ринку, ТОВ "АРТПРОМБУД" також може розглядати можливості розвитку партнерських відносин з іншими підприємствами та підприємцями у галузі, що дозволить йому залучати нові замовлення та розширювати свої можливості. Загалом, враховуючи потенціал і специфіку діяльності ТОВ "АРТПРОМБУД", компанія може ефективно використовувати свої ресурси та можливості для стабільного розвитку і успішної реалізації своїх стратегічних цілей.

Підприємство ТОВ "АРТПРОМБУД" здійснює важливу діяльність у сфері будівництва, монтажу та завершення будівельних об'єктів. Його робота охоплює широкий спектр послуг, що дозволяє забезпечити повний цикл будівельних робіт, починаючи з підготовчих етапів і завершуючи фінальними дотриманнями. Компанія бере на себе підготовчі роботи на будівельних майданчиках, включаючи підготовку території та підготовку фундаментів. Потім вона здійснює монтаж різноманітних систем, таких як електропроводка, водопровідні мережі, системи опалення та кондиціонування. Штукатурні та

малярні роботи, а також інші завершальні роботи, виконуються з метою доведення будівельного об'єкту до завершення.

Підприємство здійснює роботи як на житлових, так і на нежитлових об'єктах, що відображає його гнучкість та здатність пристосовуватися до різних потреб клієнтів. Відправним принципом у роботі є якість та вчасне виконання робіт, що сприяє підтримці репутації компанії та задоволенню клієнтів. Крім того, ТОВ "АРТПРОМБУД" активно працює над пошуком нових можливостей розвитку та вдосконалення своєї діяльності. Це може включати в себе впровадження нових технологій у будівництві, підвищення кваліфікації персоналу та розширення спектру послуг, що пропонуються.

У цілому, ТОВ "АРТПРОМБУД" є важливим учасником будівельного ринку, який відзначається своєю компетентністю, надійністю та готовністю виконати будь-які завдання у сфері будівництва та монтажу.

Діяльність ТОВ "АРТПРОМБУД" спрямована не лише на виконання окремих будівельних завдань, але й на створення повноцінних житлових та комерційних об'єктів, що відповідають вимогам сучасності. Компанія може брати участь у великих будівельних проектах, таких як житлові комплекси, офісні будівлі, торгові центри тощо. Основною метою діяльності є задоволення потреб клієнтів шляхом надання якісних послуг та створення надійних та безпечних споруд. Для досягнення цієї мети компанія використовує сучасні технології та матеріали, дотримуючись високих стандартів якості та безпеки.

У своїй діяльності ТОВ "АРТПРОМБУД" може співпрацювати як з приватними особами, які планують будівництво або реконструкцію нерухомості, так і з комерційними або державними замовниками, що мають великі будівельні проекти. Компанія може брати участь у тендерах та конкурсах на будівництво, демонструючи свою професіоналізм та здатність виконати завдання в умовах жорсткої конкуренції. Враховуючи широкий спектр послуг та гнучкий підхід до виконання завдань, ТОВ "АРТПРОМБУД" має потенціал для успішного розвитку та зміцнення своєї позиції на ринку

будівництва. Його діяльність сприяє розвитку інфраструктури та покращенню якості життя людей, які користуються створеними ним об'єктами.

Аналізуючи баланс ТОВ "Артпромбуд" за 2020-2022 роки, можна побачити динаміку різних компонентів активів та пасивів. На перший погляд, загальний актив підприємства зменшувався з 141 017 тис. грн. у 2020 році до 147 261 тис. грн. у 2022 році. Це свідчить про можливе скорочення обсягів діяльності або ефективну оптимізацію активів. Загальна оцінка фінансового стану ТОВ "АРТПРОМБУД" за показниками балансу та звіту про фінансові результати показує, що відбулися деякі зміни у структурі активів компанії протягом років 2020-2022. Необоротні активи, зокрема основні засоби, зазнали зменшення з 15 454 тис. грн. у 2020 році до 10 496 тис. грн. у 2022 році. Це може бути викликано кількома факторами, такими як вибуття старих основних засобів, їх продаж або переоцінка. Для кращого розуміння причин цих змін потрібна додаткова інформація, включаючи дані про склад та вік основних засобів, а також пояснення від керівництва компанії.

Щодо інших необоротних активів, їх зменшення також зафіксоване. Це може бути результатом витрат на дослідження та розробки, інвестицій в інші активи або продажу існуючих активів. Подібно до основних засобів, для розуміння причин цих змін потрібна додаткова інформація про склад та призначення цих активів, а також пояснення від керівництва компанії. У сфері оборотних активів, спостерігаються зміни в запасах. Зростання запасів може свідчити про збільшення обсягів виробництва або збільшення цін на матеріали. З іншого боку, зменшення запасів може бути зв'язане зі зниженням виробництва або цін на матеріали. Для повного розуміння причин цих змін потрібен додатковий аналіз та інформація.

Аналіз балансу продовжується з оцінки дебіторської заборгованості. Збільшення цієї категорії може вказувати на зростання продажів з відстроченням платежу або на погіршення дисципліни платежів покупців, що може вплинути на ліквідність компанії. На противагу, зменшення дебіторської заборгованості може свідчити про зменшення обсягів продажів з

відстроченням платежу або покращення дисципліни платежів покупців. Оцінка грошових коштів та їх еквівалентів також важлива. Зміни в цих показниках можуть свідчити про здатність компанії генерувати вільні кошти, її інвестиційну активність та поточні потреби в коштах. Пасиви, зокрема власний капітал, також потребують уваги. Ретельний аналіз цієї категорії допоможе з'ясувати фінансову стійкість компанії та її здатність до вирішення фінансових зобов'язань. Продовжуючи аналіз балансу, важливо звернути увагу на пасиви компанії.

Зростання власного капіталу ТОВ "АРТПРОМБУД" протягом розглянутого періоду може свідчити про прибутковість діяльності, залучення додаткових внесків власників або збереження частини прибутку на рахунках компанії. Стабільність цього показника підкреслює фінансову стійкість та незалежність компанії від кредиторів. Поточні зобов'язання, такі як кредиторська заборгованість за товари, послуги та зарплату, вимагають уважного аналізу. Зростання цих зобов'язань може вказувати на збільшення обсягів діяльності, погіршення дисципліни платежів або нестачу власних оборотних коштів. Зменшення ж може свідчити про зменшення обсягів діяльності, покращення дисципліни платежів або збільшення власних оборотних коштів.

2.2 Аналіз доходів та витрат ТОВ "АРТПРОМБУД"

Облік доходів та витрат є важливою складовою успішного управління фінансами підприємства. У цьому розділі проведемо аналіз системи обліку доходів та витрат ТОВ "АРТПРОМБУД" на основі звіту про фінансові результати за період з 2020 по 2022 роки.

Аналіз структури прибутку підприємства включає такі види прибутку:

1. Прибуток (збиток) від реалізації продукції.
2. Прибуток (збиток) від операційної діяльності.
3. Прибуток (збиток) від звичайної діяльності.

4. Усього прибутку (збитку) до оподаткування (рядок 1+ рядок 2 + рядок 3).
5. Податок на прибуток (18 %).
6. Усього прибутку (збитку) від звичайної діяльності (рядок 4 – рядок 5).
7. Чистий прибуток (збиток) (рядок 4– ряд 5) [75].

Для розуміння фінансової стабільності та прибутковості підприємства першочергове завдання - проаналізувати доходи, отримані від реалізації продукції, товарів, робіт та послуг.

Таблиця 2.1

Динаміка чистого доходу від реалізації

Рік	Чистий дохід від реалізації, тис. грн.	Зміна, %
2020	380 869	-
2021	203 481	-46,4%
2022	44 467	-78,2%

Різне зниження чистого доходу від реалізації протягом 2021-2022 років (на 78,2%) свідчить про значне погіршення фінансових результатів ТОВ "АРТПРОМБУД" пов'язано з низкою факторів, таких як зниження попиту на продукцію/послуги компанії, зростання цін на матеріали та інші витрати, поява нових конкурентів на ринку, погіршення якості продукції/послуг, неефективне управління маркетингом та продажами.

У 2020 році собівартість реалізованої продукції ТОВ "АРТПРОМБУД" становила 0 тис. грн. У 2021 році цей показник зріс до 190 656 тис. грн. У 2022 році собівартість реалізованої продукції знизилася до 41 347 тис. грн(табл.2.2.).

Динаміка собівартості реалізованої продукції

Рік	Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	Зміна, %
2021	190 656	-
2022	41 347	-78,4%

Зростання собівартості реалізованої продукції у 2021 році на 190 656 тис. грн. (порівняно з 2020 роком) пов'язано із зростанням цін на матеріали та інші витрати, зміною структури продажів у бік більш дорогої продукції, неефективним використанням ресурсів.

Зниження собівартості реалізованої продукції у 2022 році на 78,4% (порівняно з 2021 роком) може бути пов'язано з зниженням обсягів виробництва і/або зміною структури продажів у бік більш дешевої продукції

Отже, у 2020 році ТОВ "АРТПРОМБУД" отримало чистий дохід від реалізації продукції у сумі 380 869 тис. грн., який впав до 203 481 тис. грн. у 2021 році, а в 2022 році склав лише 44 467 тис. грн. Цей різкий спад може вказувати на зниження обсягів продажу або на погіршення конкурентоспроможності підприємства на ринку.

Національна звітність передбачає також детальний аналіз витрат. У цьому контексті важливо розглянути собівартість реалізованої продукції, валовий прибуток, адміністративні та інші операційні витрати. Собівартість реалізованої продукції ТОВ "АРТПРОМБУД" становила 0 тис. грн. у 2020 році, збільшилася до 190 656 тис. грн. у 2021 році, а потім знизилася до 41 347 тис. грн. у 2022 році. Великий різкий зріст у 2021 році та подальше зниження у 2022 році можуть свідчити про нестабільність виробничих процесів або неефективне управління виробничими витратами.

З метою більш детального аналізу витратної частини доцільно дослідити структуру собівартості реалізованої продукції. Структура собівартості є важливим аспектом в управлінні виробництвом, визначаючи співвідношення

різних видів витрат, що формують вартість продукції. Основними статтями структури собівартості є матеріальні витрати, витрати на оплату праці, відрахування на амортизацію основних засобів та інші виробничі витрати. Вони утворюють вартість продукту та впливають на його конкурентоспроможність.

Дослідження структури собівартості включає аналіз динаміки, порівняльний аналіз з іншими підприємствами галузі, розрахунок показників та аналіз факторів, які впливають на її формування. На основі цього аналізу розробляються заходи щодо оптимізації структури собівартості, спрямовані на зниження витрат та підвищення прибутковості. Оптимізація структури собівартості дозволяє підприємствам знизити витрати на виробництво, підвищити їхню конкурентоспроможність і збільшити прибуток. Це важливий крок у досягненні успіху на ринку та забезпеченні стабільного розвитку підприємства.

Валовий прибуток розраховується як різниця між чистим доходом від реалізації та собівартістю реалізованої продукції. Він показує прибутковість від основної діяльності підприємства. У 2020 році валовий прибуток ТОВ "АРТПРОМБУД" становив 0 тис. грн. У 2021 році цей показник зріс до 12 825 тис. грн. У 2022 році валовий прибуток знизився до 3 120 тис. грн.

Динаміка валового прибутку аналогічна динаміці чистого доходу від реалізації, оскільки собівартість реалізованої продукції має суттєві коливання. Зростання валового прибутку у 2021 році пов'язане зі зростанням чистого доходу від реалізації, незважаючи на зростання собівартості. Зниження валового прибутку у 2022 році пов'язане зі значним падінням чистого доходу від реалізації, навіть за умови зниження собівартості. Для оцінки загальної прибутковості підприємства необхідно проаналізувати також комерційні та управлінські витрати. Комерційні витрати включають витрати на маркетинг, рекламу, збут продукції тощо.

Управлінські витрати включають витрати на утримання управлінського персоналу, оренду приміщень, канцелярські витрати тощо. Аналізуючи

систему обліку доходів та витрат ТОВ "АРТПРОМБУД", можна зробити висновок, що підприємство стикається з викликами управління фінансами та виробництвом. Різкий спад доходів та нестабільність витрат можуть бути показником проблем у виробничих процесах та управління ресурсами. Це вимагає уваги керівництва підприємства та розробки стратегії для вирішення цих проблем з метою підвищення ефективності діяльності.

2.3 Аналіз результатів діяльності ТОВ "АРТПРОМБУД"

Аналіз фінансових результатів діяльності ТОВ "АРТПРОМБУД" включає детальне дослідження фінансових звітів підприємства, щоб оцінити його фінансове здоров'я, ефективність використання ресурсів та досягнення стратегічних цілей. Оцінка рентабельності діяльності компанії за допомогою показників, таких як чистий прибуток до виручки, рентабельність активів та капіталу.

У таблиці 2.2 проведемо розрахунок основних фінансово-економічних показників діяльності ТОВ «Артпромбуд» за 2020-2022 рр.

Таблиця 2.2

Основні фінансово-економічні показники діяльності ТОВ «Артпромбуд» за 2020-2022 рр.

Показник	2020р.	2021р.	2022р.	Відхилення		Відхилення	
				(+, -) показника 2021 року порівняно з 2020 роком		(+, -) показника 2022 року порівняно з 2021 роком	
				абсолю-т-не	віднос-не	абсолю-т-не	віднос-не
А	1	2	3	4	5	6	7
1. Капітал станом на кінець року, тис. грн.:	141017	169163	147261	28146	19,96	-21902	-12,95
в т.ч. 1.1. власний капітал:	67960	68499	68524	539	0,79	25	0,04

Продовження таблиці 2.2

1.1.1. власний оборотний капітал	4678	4678	4678	0	0,00	0	0,00
1.1.2. нерозподілений прибуток (непокріті збитки)	63282	63821	63846	539	0,85	25	0,04
Позиковий капітал	73057	100664	78737	27607	37,79	-21927	-21,78
1.2.1. короткостроковий позиковий капітал	73057	94164	72237	21107	28,89	-21927	-23,29
1.2.2. довгостроковий позиковий капітал	0	6500	6500	6500	0	0	0,00
2. Майно станом на кінець року, тис. грн.:	141017	169163	147261	28146	19,96	-21902	-12,95
2.1. необоротні активи	20810	18045	17626	-2765	-13,29	-419	-2,32
2.2. оборотні активи:	119982	151118	129635	31136	25,95	-21483	-14,22
2.2.1. запаси	42994	69965	60907	26971	62,73	-9058	-12,95
2.2.2. дебіторська заборгованість	73449	73601	65658	152	0,21	-7943	-10,79
2.2.3. грошові кошти та поточні фінансові інвестиції	312	1	64	-311	-99,68	63	6300,00
3. Економічні показники:							
3.1. чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	380869	203481	44467	-177388	-46,57	-159014	-78,15
3.2. собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	0	190656	41347	190656	0	-149309	-78,31

Продовження таблиці 2.2

3.3. фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування, тис. грн.	0	-148	-6	-148	0	142	-95,95
3.4. чистий прибуток (збиток), тис. грн.	793,9	1130,4	1075,8	336,5	42,39	-54,6	-4,83
3.5. рентабельність (збитковість) обороту, %	0,21	0,56	2,42	0,35	166,51	1,86	335,50
4. Трудові ресурси:							
4.1. Середньоспискова чисельність працюючих, осіб	187	143	33	-44	-23,53	-110	-76,92
4.2. Річний фонд оплати праці, тис. грн.	34508	28799	5265	-5709	-16,54	-23534	-81,72
4.3. Середньомісячна заробітна плата, грн.	15,38	16,78	13,30	1,40	9,13	-3,49	-20,78
4.4. Продуктивність праці, тис. грн./особу	2036,7	1422,9	1347,5	-613,79	-30,14	-75,46	-5,30
5. Фінансові коефіцієнти:							
5.1. автономії	0,482	0,405	0,465	-0,077	-15,977	0,060	14,915
5.2. маневрування	0,690	0,831	0,838	0,141	20,417	0,006	0,743
5.3. фінансового ризику	1,075	1,470	1,149	0,395	36,704	-0,321	-21,811
5.4. абсолютної ліквідності	0,004	0,000	0,001	-0,004	-99,751	0,001	8242,672
5.5. покриття	1,642	1,605	1,795	-0,037	-2,281	0,190	11,823

За даними табл. 2.2 можна зробити наступні висновки. Капітал підприємства в 2022 році зменшився на 21902 тис. грн. на що вплинуло зменшення майна на 12,95%, а саме оборотних активів на 21483 тис. грн.

Довгостроковий позиковий капітал станом на 2022 рік становить 6500 тис. грн. Власний капітал в 2022 році збільшився на 25 тис. грн. в результаті збільшення нерозподіленого прибутку на 4%, власний оборотний капітал не змінився. Наглядно динаміку змін капіталу ТОВ «Артпромбуд» за 2020-2022 рр. можна представити на рис. 2.2.

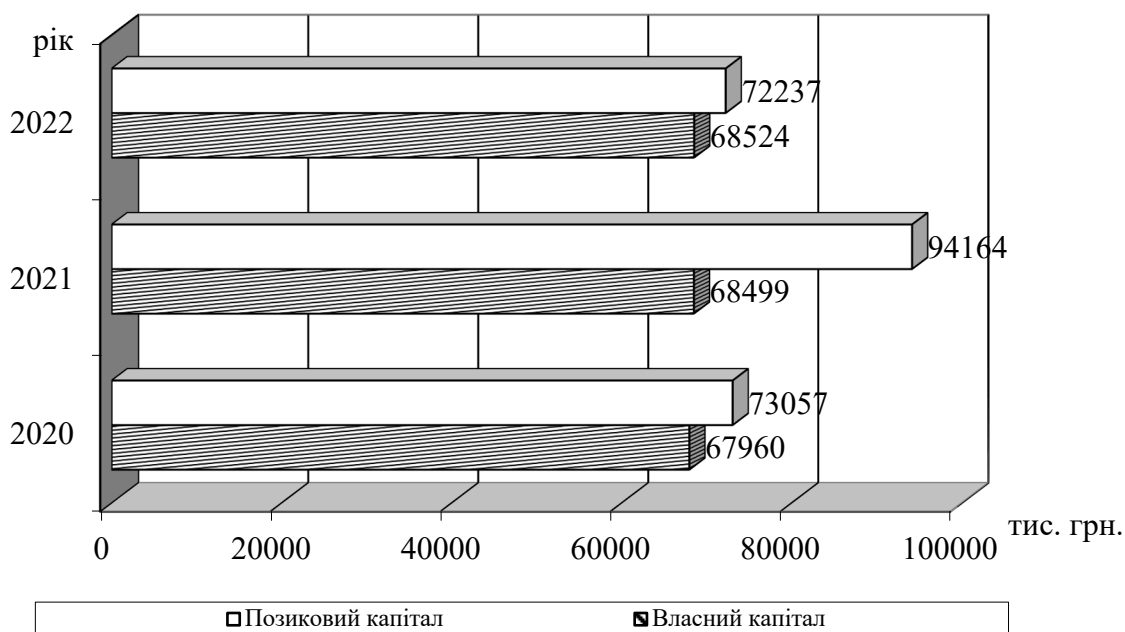

Рис. 2.2. Динаміка змін капіталу ТОВ «Артпромбуд» за 2020-2022 рр.

Протягом 2020-2022 років капітал підприємства зменшується за рахунок зменшення майна та позикового капіталу. Власний оборотний капітал не змінився і дорівнює 4678 тис. грн.

Динаміку змін активів підприємства за 2020-2022 рр. можна прослідкувати на рис. 2.3.

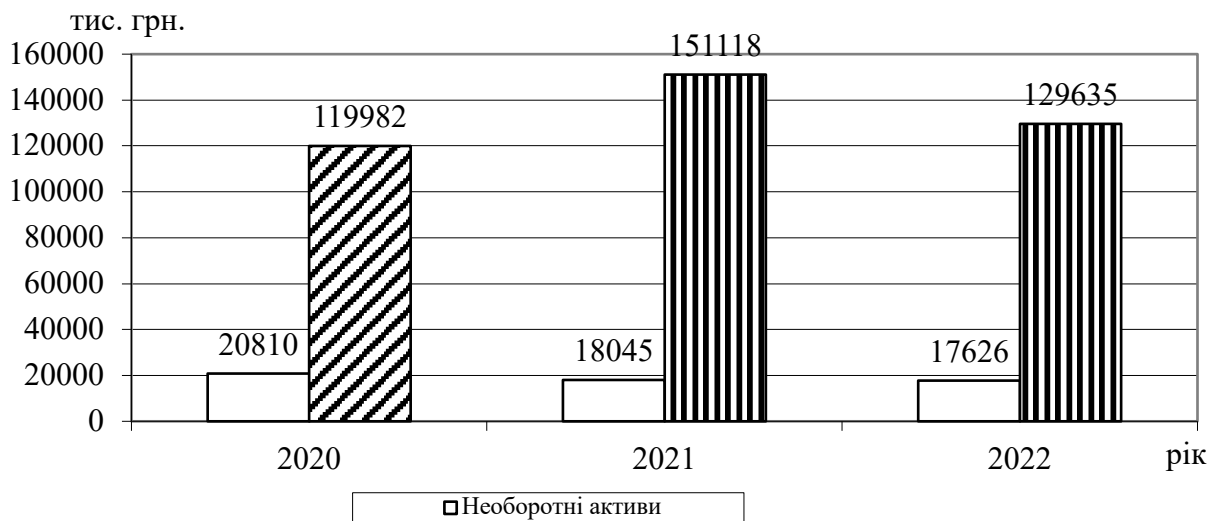

Рис. 2.3 Динаміка змін активів ТОВ «Артпромбуд» за 2020-2022 рр.

Більшу частину майна підприємства складають необоротні активи, та оборотні активи, які утворились за рахунок запасів. В 2021 році грошові кошти зменшились на 311 тис. грн., а вже в 2022 році їх розмір збільшився на 63 тис. грн. В 2022 році відбулося зменшення дебіторської заборгованості на 11% що складає -7943 тис. грн. На підприємстві великий розмір запасів в 2020 році – 42994 тис. грн, але в 2021 році вони збільшились на 262,73%, а в 2022 знизились на 13% до 60907 тис. грн.

Зміни в оборотних активах, зокрема зниження дебіторської заборгованості та часткове зменшення запасів, можуть свідчити про покращення фінансової стабільності підприємства та більш ефективне управління його активами. Значні коливання в розмірах запасів та грошових коштів можуть вказувати на нестабільність у операційній діяльності підприємства або на специфічні галузеві фактори, що впливають на обсяги виробництва і реалізації продукції. Аналіз причин таких змін допоможе виявити можливі ризики та розробити стратегії для їх мінімізації в майбутньому.

Наглядно динаміку змін основних показників фінансових результатів ТОВ «Артпромбуд» за 2020-2022 рр. можна представити на рис. 2.4.

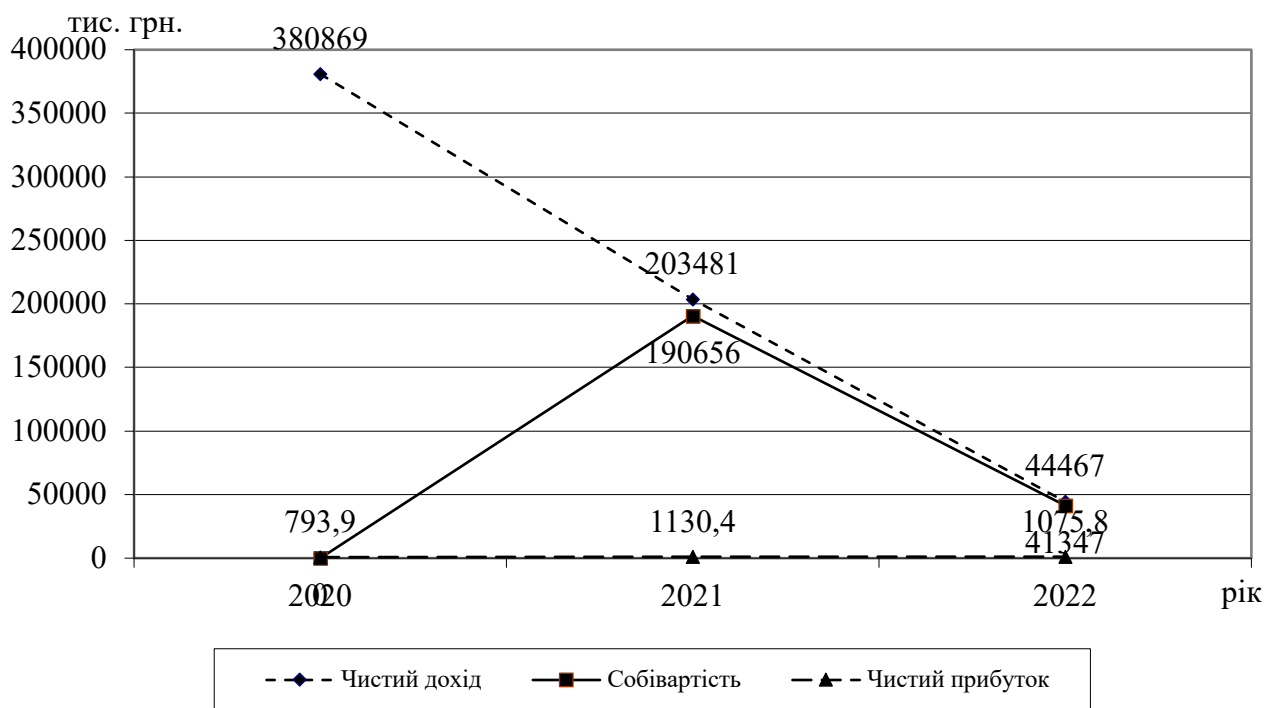

Рис. 2.4. Динаміка змін основних показників фінансових результатів ТОВ «Артпромбуд» за 2020-2022 рр.

Як видно з рис. 2.4 підприємство отримує чисті прибутки в 2020-2022 роках. В 2022 році підприємство отримало 41347 тис. грн. чистих прибутків, що на менше ніж за 2021 рік.

Тепер перейдемо до розрахунків показників рентабельності в табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Показники рентабельності ТОВ «Артпромбуд» за 2020-2022 рр.

Показник	Формула для розрахунку	2020р. , %	2021р. , %	2022р. , %	Відхилення +/- 2021 р. від 2020р.	Відхилення +/- 2022 р. від 2021р.
1	2	3	4	5	6	7
1. Коефіцієнт рентабельності майна	$\frac{\phi.2 \text{ р.}2350(2355) * 2}{\phi.1 \text{ р.}(1300_{\text{П}} + 1300_{\text{К}})}$	0,56	0,73	0,68	0,17	-0,05
2. Коефіцієнт рентабельності капіталу	$\frac{\phi.2 \text{ р.}2350(2355) * 2}{\phi.1 \text{ р.}(1900_{\text{П}} + 1900_{\text{К}})}$	0,56	0,73	0,68	0,17	-0,05

3.Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	$\frac{\phi.2 \text{ p.}2350(2355) * 2}{\phi.1 \text{ p.}(1495_{\text{П}} + 1495_{\text{К}})}$	1,17	1,66	1,57	0,49	-0,09
4.Коефіцієнт рентабельності продаж	$\frac{\phi.2 \text{ p.}2090(2095)}{\phi.2 \text{ p.}2000}$	0,00	6,30	7,02	6,30	0,71
5. Коефіцієнт валової рентабельності основної діяльності	$\frac{\phi.2 \text{ p.}2090(2095) * 2}{\phi.2 \text{ p.}2050}$	0	6,73	7,55	0	0,82
6.Коефіцієнт рентабельності операційної діяльності	$\frac{\phi.2 \text{ p.}2190(2195)}{\phi.2 \text{ p.}(2050 + 2180)}$	0	0,87	3,60	0	2,74
7. Коефіцієнт чистої рентабельності реалізованої продукції	$\frac{\phi.2 \text{ p.}2350(2355)}{\phi.2 \text{ p.}2000}$	0,21	0,56	2,42	0,35	1,86
8.Коефіцієнт рентабельності необоротних активів	$\frac{\phi.2 \text{ p.}2350(2355) * 2}{\phi.1 \text{ p.}(1095_{\text{П}} + 1095_{\text{К}})}$	3,81	5,82	6,03	2,00	0,21
9.Коефіцієнт рентабельності оборотних активів	$\frac{\phi.2 \text{ p.}2350(2355) * 2}{\phi.1 \text{ p.}(1195_{\text{П}} + 1195_{\text{К}})}$	0,66	0,83	0,77	0,17	-0,07

В результаті того, що підприємство протягом 2020-2022 років має чисті прибутки показники деякі рентабельності мають позитивне значення, проте у 2022 році відбувся очевидний спад рентабельності власного капіталу. На рис. 2.5 можна побачити значення основних показників рентабельності.

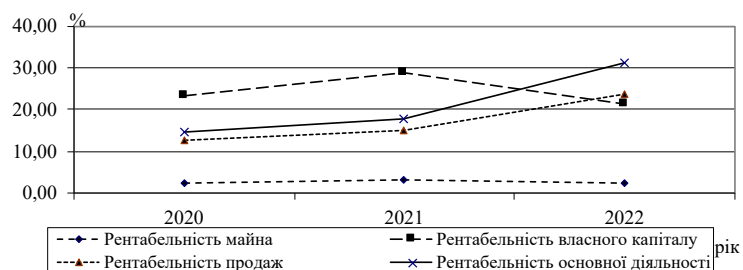

Рис. 2.5. Динаміка показників рентабельності ТОВ «Акорд Груп» за 2020-2022 рр.

У 2022 році через отримання меншої кількості чистих прибутків відбувається нестабільність коефіцієнтів рентабельності. Так рентабельність майна знизилась в 2022 році. Найбільший показник рентабельності є рентабельність основної діяльності і цей показник за рік збільшується й надалі. Наступним етапом аналізу фінансових показників є аналіз платоспроможності (фінансової стійкості) підприємства(табл.2.4., 2.5.).

Таблиця 2.4

**Динаміка абсолютних показників фінансової стійкості ТОВ
«Артпромбуд» у 2020 - 2022 рр.**

Показник	Джерело інформації (форма № 1)	2020 р., тис.грн	2021р., тис.грн	2022р., тис.грн	Відхилення		Відхилення	
					(+, -) показника 2021 р. порівняно з 2020 р.		(+, -) показника 2022 р. порівняно з 2021 р.	
					абсолютне, тис.грн.	відносно	абсолютне, тис.грн.	відносно
1. Постійні пасиви (ПП)	р. 1495	67960	68499	68524	539	0,79	25	0,04
2. Активи, що важно реалізуються (АВР)	р. 1095	20810	18045	17626	-2765	-13,29	-419	-2,32
3. Власні обігові кошти (ВОК)	ПП - АВР	47150	50454	50898	3304	7,01	444	0,88
4. Довгострокові зобов'язання (ДЗ)	р.1595	0	6500	6500	6500	0	0	0,00
5. Наявність постійних та довгострокових пасивів для фінансування запасів	ВОК + ДЗ	47150	56954	57398	9804	20,79	444	0,78

6. Короткострокові кредити банків (КК)	р. 1600	1515	1463	838	-52	-3,43	-625	-42,72
7. Загальна сума основних джерел фінансування запасів	ВОК + ДЗ + КК	48665	58417	58236	9752	20,04	-181	-0,31
8 Запаси (3)	р. (1100 + 1110)	42994	69965	60907	26971	62,73	-9058	-12,95
9. Надлишок (нестача) власних обігових коштів	ВОК - 3	4156	-19511	-10009	-23667	-569,47	9502	-48,70
10. Надлишок (нестача) власних обігових коштів та довгострокових зобов'язань	ВОК + ДЗ-3	4156	-13011	-3509	-17167	-413,07	9502	-73,03
11. Надлишок (нестача) основних джерел фінансування запасів	ВОК + ДЗ + КК - 3	5671	-11548	-2671	-17219	-303,63	8877	-76,87

Таблиця 2.5

Типи фінансової стійкості підприємства

Абсолютна фінансова стійкість	Нормальна фінансова стійкість	Нестійкий фінансовий стан	Кризовий фінансовий стан
$ВОК - 3 \geq 0$	$ВОК - 3 < 0$	$ВОК - 3 < 0$	$ВОК - 3 < 0$
$ВОК + ДЗ - 3 \geq 0$	$ВОК + ДЗ - 3 \geq 0$	$ВОК + ДЗ - 3 < 0$	$ВОК + ДЗ - 3 < 0$
$ВОК + ДЗ + КК - 3 \geq 0$	$ВОК + ДЗ + КК - 3 \geq 0$	$ВОК + ДЗ + КК - 3 \geq 0$	$ВОК + ДЗ + КК - 3 < 0$
{1, 1, 1}	{0, 1, 1}	{0, 0, 1}	{0, 0, 0}

Висновок: підприємство з 2021 році знаходилось в кризовому фінансовому стані. У 2022 році ситуація не покращилась і підприємство залишається в кризовому фінансовому стані. Фінансова стійкість продовжує погіршуватись. Це пов'язано з величезним розміром запасів, що більше за постійні пасиви.

Таблиця 2.6

**Показники фінансової стійкості підприємства ТОВ «Артпромбуд»
за 2020-2022 рр.**

Назва показника	Нормативне значення	2020	2021	2022	Відхилення		Відхилення	
					(+, -) показника 2021 р. порівняно з 2020 р.		(+, -) показника 2022 р. порівняно з 2021 р.	
					абсолютне	відносне	абсолютне	відносне
Коефіцієнт автономії	більше 0,5	0,482	0,405	0,465	-0,077	-15,977	0,060	14,915
Коефіцієнт фінансової залежності	менше 2 зменшення	2,075	2,470	2,149	0,395	19,015	-0,321	-12,979
Коефіцієнт фінансового ризику	менше 0,5	1,07	1,47	1,15	0,395	36,704	-0,321	-21,811
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	більше 0	0,694	0,737	0,743	0,043	6,165	0,006	0,843
Коефіцієнт структури покриття довгострокових вкладень	-	0,000	0,360	0,369	0,360	0	0,009	2,377
Коефіцієнт довгострокового залучення коштів	0,4	0,000	0,087	0,087	0,087	0	0,000	-0,033
Коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел	0,6	1,000	0,913	0,913	-0,087	-8,667	0,000	0,003

Однією з найважливіших характеристик фінансового стану підприємства є його незалежність від зовнішніх джерел фінансування. З цією метою обчислюється коефіцієнт фінансової незалежності (автономії) як відношення загальної суми власних коштів до підсумку балансу. Згідно таблиці ми бачимо, що підприємство є фінансово залежним у 2020-2022 рр., тобто воно було нездатне зробити усі платежі за рахунок власних засобів.

Коефіцієнт співвідношення власних та залучених засобів визначає, чи може підприємство залучати до господарського обороту залучений капітал. У 2020-2022 р. ми бачимо, що власних засобів недостатньо для покриття чужих джерел.

На рис 2.8 наведено динаміку змін коефіцієнтів фінансової стійкості підприємства ТОВ «Артпромбуд» за 2020-2022 рр.

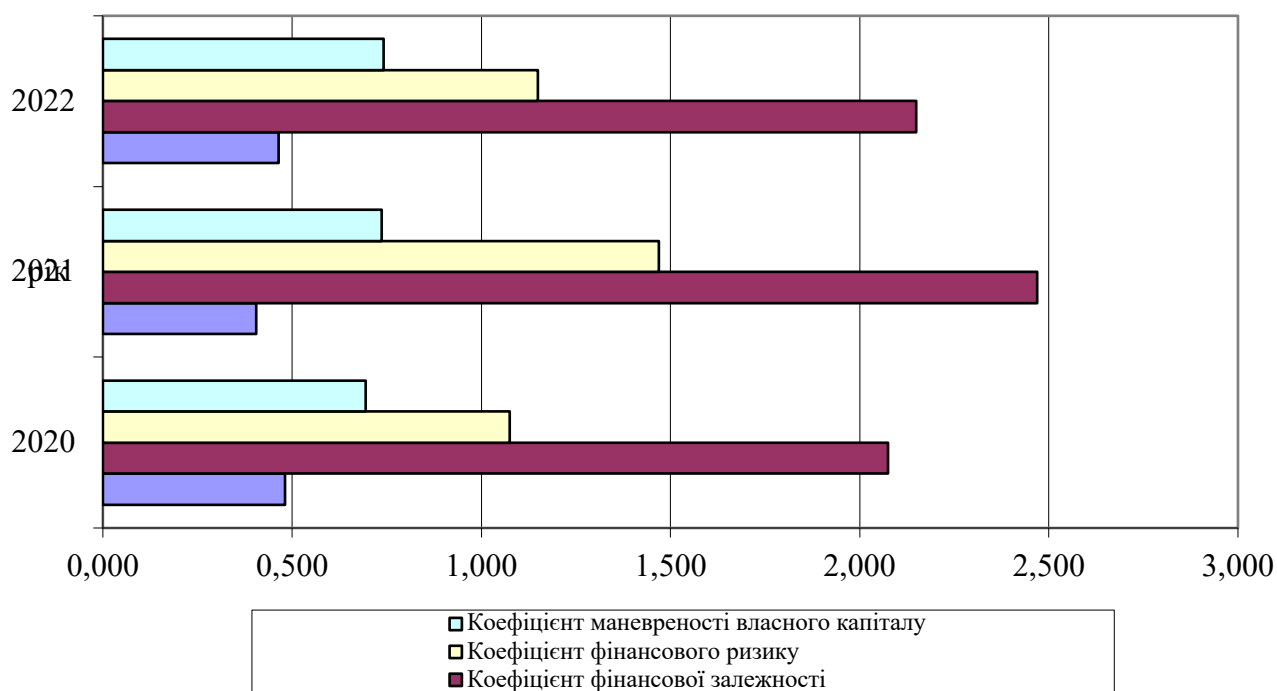

Рис. 2.8. Динаміка змін коефіцієнтів фінансової стійкості підприємства ТОВ «Артпромбуд» за 2020-2022 рр.

Коефіцієнт автономії у 2022 році зменшився на у 2022 році зменшився. Коефіцієнт маневреності за 2022 рік також знизився і підприємство має маневреність. Коефіцієнт фінансового ризику також має спадну динаміку. За тримісячний період з 2020 по 2022 рік капітал підприємства зменшився на

12,95%, переважно за рахунок зменшення оборотних активів та позикового капіталу. Власний капітал підприємства збільшився на 25 тис. грн. за рахунок нерозподіленого прибутку. Більша частина майна підприємства складається з необоротних активів. Оборотні активи збільшилися у 2021 році на 25,95%, головним чином за рахунок збільшення запасів. Проте у 2022 році оборотні активи зменшилися на 14,22%, що вказує на оптимізацію запасів.

Негативний чистий дохід від реалізації продукції у 2021 та 2022 роках (-46,57% та -78,15% відповідно) може свідчити про проблеми у виробничих процесах або низьку ефективність діяльності. Рентабельність обороту також зменшилась у 2022 році порівняно з 2021, що вказує на загальне погіршення фінансового стану. Середньоспискова чисельність працюючих зменшилась на 76,92% у 2022 році порівняно з 2021. Річний фонд оплати праці також зменшився на 81,72%, що може вказувати на скорочення працівників або зниження їхнього рівня оплати. Велике зниження абсолютної ліквідності у 2021 році на 99,75% та збільшення у 2022 році на 8242,67% свідчить про значні коливання у фінансовій стабільності підприємства.

Отже, аналіз фінансових результатів ТОВ "АРТПРОМБУД" вказує на потребу удосконалення виробничих процесів, контролю над витратами та оптимізації управлінських рішень для забезпечення стійкого фінансового стану підприємства.

З аналізу фінансових результатів діяльності ТОВ "Артпромбуд" за 2020-2022 роки видно, що підприємство зазнало значних змін у своєму фінансовому стані. Зокрема, спостерігається зниження капіталу підприємства внаслідок зменшення майна та позикового капіталу. Незважаючи на отримання чистих прибутків у звітному періоді, рентабельність підприємства виявляє нестабільність та спад, зокрема, рентабельність власного капіталу зменшилась у 2022 році. Це може свідчити про ефективність використання ресурсів та можливі проблеми в управлінні фінансовими ресурсами. Особлива увага повинна бути звернута на фінансову стійкість підприємства. Згідно з аналізом, ТОВ "Артпромбуд" перебуває в кризовому фінансовому стані протягом

звітнього періоду, і ситуація не покращується. Це може бути пов'язано з великим розміром запасів та недостатньою автономією, що ускладнює здатність підприємства забезпечити фінансову стабільність та зростання.

У зв'язку з вищезазначеними проблемами, необхідно приділити увагу розробці стратегій для покращення фінансового стану підприємства, таких як оптимізація управління запасами, пошук додаткових джерел фінансування, а також підвищення ефективності використання власних ресурсів. Такі заходи можуть сприяти збереженню стійкості підприємства та його подальшому розвитку.

РОЗДІЛ 3. Шляхи вдосконалення системи обліку фінансових результатів ТОВ "АРТПРОМБУД"

3.1 Ідентифікація проблем системи обліку

Управління бухгалтерським обліком в Україні регулюється Законом "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні", який передбачає застосування Національних стандартів бухгалтерського обліку НПСБО та затвердженого Плану рахунків. Хоча концептуальні засади обліку узгоджені з міжнародними стандартами, фактичні дані фінансової звітності, складені за українськими стандартами, відрізняються. Це зумовлено тим, що бухгалтерські дані використовуються для податкового обліку та звітності перед податковими органами, де часто переважає фіскальний підхід. Таким чином, управління бухгалтерським обліком має великий вплив на податкову стратегію підприємства, що відображається у фінансовій звітності.

Фактично у бухгалтерській та звітній інформації підприємств можуть бути пропуски, які впливають на її смисл, а в деяких випадках навіть неправдиві дані, що ускладнює розуміння фінансового стану. Методологія обліку може бути неоднозначною, що робить бухгалтерський облік і складання фінансової звітності залежними від індивідуального тлумачення окремих бухгалтерів та державних органів [46].

Більше того, хоча фінансова звітність за українськими стандартами і фінансова звітність за МСФЗ можуть зовнішньо схожі, проте особливості складання фінансових звітів в Україні та фактична відсутність приміток можуть спричиняти непорозуміння серед користувачів фінансової звітності. Ситуацію ускладнює той факт, що для більшості непублічних компаній в Україні законодавчо не передбачений обов'язковий аудит фінансової звітності. Наприклад, для участі в державних тендерах або отримання державних гарантій також не потрібний аудит. Україна поступово впроваджує МСФЗ, що є важливим кроком для реформування бухгалтерського обліку. Стратегія

застосування МСФЗ передбачає обов'язкове використання їх для певних категорій підприємств, а також можливість самостійного рішення про перехід на МСФЗ для інших підприємств.

Технічно перехід від ПСБО до МСФЗ передбачає використання нового плану рахунків без субрахунків та відмітку "згідно з МСФЗ" у фінансовій звітності. Проте існують три ключові проблеми, які ускладнюють цей перехід в Україні:

- Прив'язка положень Податкового Кодексу до бухгалтерського обліку, що робить важким забезпечення прозорості фінансової звітності.
- Відсутність розвиненого фондового ринку та відсутність законодавства, подібного до американського SOX, яке б контролювало прозорість фінансової звітності.
- Менталітет і професійний досвід бухгалтерів, які в Україні нерідко обмежуються підрахунком податків, а не ефективним управлінням бізнесом.

Червінська С.Л. наголошує на тому, що бухгалтерський облік не забезпечує достатньої основи для розрахунку оподаткованого прибутку, що вимагає наявності окремого податкового обліку. Однак він також зауважує, що відсутність чітко визначених цілей управлінського обліку та контролінгу ускладнює вироблення принципів, на яких вони повинні базуватися, та визначення відповідних завдань і вимог [55]. Спірне залишається питання принципів бухгалтерського обліку. Деякі дослідники звертали увагу на дев'ять "базових принципів обліку", запропонованих американськими авторами, але в економічній літературі є майже два десятки різних принципів.

Згідно з Шлапак Д.В., проблеми організації обліку можна поділити на два блоки: організацію бухгалтерської служби в управлінській структурі підприємства та організацію облікового процесу [61]. Відсутність наукових досліджень, спрямованих на формування цілісного концептуального підходу до технології організації бухгалтерського обліку, а також відсутність практичних розробок і методик ускладнюють вирішення цих проблем. Для вирішення нагальних проблем пропонується кілька шляхів:

- Впровадження раціональних схем документообігу для забезпечення своєчасного виконання завдань з мінімальними трудовими, матеріальними та фінансовими затратами.

- Розробка та використання сучасних комп'ютерних програм бухгалтерського обліку для максимального прискорення обробки обліково-економічної інформації.

- Створення спеціального державного органу, який надавав би консультації підприємствам щодо організації бухгалтерського обліку та вибору оптимальних методів.

- Створення сайту в мережі Інтернет, який містив би дані щодо змін законодавства та надавав безкоштовний доступ зареєстрованим користувачам.

Ніколаєва Г. А. відзначає, що в галузі теорії бухгалтерського обліку відбувається відставання від реальних практичних проблем, причому практика господарювання частково випереджує теорію[32]. Оседач А. підкреслює, що основними проблемами обліку є громіздкість методів обліку на окремих ділянках, недостатність технічних засобів, недостатня кваліфікація деяких працівників та неправильний вибір організації облікової роботи[34].

Проте дослідження початкового етапу ведення обліку, а саме заповнення документів, не отримало достатньої уваги від зазначених вчених. За словами Побережної Н. М, однією з проблем обліку є неправильний вибір форми ведення обліку на підприємстві [37]. Привернення уваги до цього аспекту спростить роботу бухгалтерії, оскільки ведення неефективної форми обліку призводить до втрати часу, подвійних записів та арифметичних помилок.

Отже, для вирішення проблем системи обліку в ТОВ "Артпромбуд" необхідно прийняти комплексний підхід, який включатиме в себе заходи з оптимізації внутрішніх процесів, підвищення фінансової стійкості та використання сучасних інформаційних технологій.

3.2 Пропозиції щодо вдосконалення системи обліку

Структурно-логічна організація бухгалтерського обліку включає ряд ключових аспектів. По-перше, це формування оптимальної структури обліку, що полягає в упорядкуванні його компонентів, забезпеченні оптимальних взаємозв'язків та чіткості системи в цілому. По-друге, це злагоджене у часі і просторі функціонування облікового механізму, що включає оптимізацію процесів зі збирання, обробки, узагальнення та передавання інформації. Підвищення ефективності організації обліку можливе за рахунок оптимізації його складових та об'єктів. Серед найбільш системних елементів можна виділити функціонування облікового процесу, роботу бухгалтерського апарату, а також забезпечення обліку та його подальший розвиток.

Формування ефективного облікового процесу вимагає ретельного врахування факторів, що впливають на його структуру. Розташування процесу документування операцій на нижньому рівні піраміди свідчить про його фундаментальне значення як основи, на якій базуються інші етапи [4]. Документи стають важливими джерелами інформації для реєстрації даних у різних видів обліку. Ця інформація використовується для управлінських рішень та складання звітності. Якість документування та оперативність його обробки напряму впливають на раціональність і ефективність облікового процесу. Важливо зауважити, що деякі форми документів застаріли і не відповідають сучасним стандартам обліку, тому їх необхідно адаптувати до сучасних вимог.

Для перетворення різноманітних показників з первинних документів у корисну для управління і складання звітності інформацію використовуються реєстри обліку. Підвищення ефективності цих реєстрів полягає в їхній адаптації до сучасних потреб управління, з високим рівнем аналітичності, що дозволяє повно та всебічно описувати об'єкт обліку [3]. Оптимальна організація та структура бухгалтерського обліку є ключовими для ефективного

виконання його функцій управління. Це означає систематичне розміщення господарських операцій, облікову реєстрацію та складання звітності в логічну послідовність, яка відповідає потребам управління. Основні напрями удосконалення бухгалтерського обліку включають вибір оптимальних обсягів облікової інформації, розробку підходящих форм носіїв цієї інформації та впровадження ефективної технології для вирішення облікових завдань.

В управлінні випуском і збутом продукції на промислових підприємствах, особливо на тих, що мають великі обсяги виробництва та реалізації, логістичні методи та прийоми виявляються надзвичайно ефективними. Це через те, що вони забезпечують найкращі результати в збуті готової продукції та інформаційному забезпеченні цього процесу, що часто називається логістичним сервісом [4]. Для оптимального функціонування цього процесу важливо мати повну, своєчасну та достатню інформацію про кількісні та вартісні показники залишків готової продукції, вартість оплаченої та неоплаченої продукції, а також про сегменти ринків збуту та витрати, пов'язані зі збутом. Цю інформацію надає система обліку, в якій реєструються всі операції з руху готової продукції та її собівартості. Однак для оптимізації обліку готової продукції та її реалізації важливо розрізняти витрати на збут, пов'язані з доставкою продукції до споживача, та маркетингові витрати, пов'язані з рекламою та підтримкою попиту на ринку.

Для ефективного обліку готової продукції на промислових підприємствах, 5Борисова Ю. М. рекомендує використовувати різні підрахунки, такі як 261 "Основна продукція", 262 "Супутня продукція" та 263 "Побічна продукція"[5]. Операція "Оприбутковано на складі готову продукцію" відображається по дебету рахунку 26 "Готова продукція" та кредиту рахунку 23 "Виробництво". Якщо підприємство виробляє напівфабрикати для реалізації, це відображається за дебетом рахунку 263 "Побічна продукція" та за кредитом рахунку 25 "Напівфабрикати". Якщо готова продукція використовується на самому підприємстві, її можна

врахувати на субрахунку 262 "Супутня продукція" або інших відповідно до її призначення.

Процес формування облікової інформації про готову продукцію розпочинається зі складання первинних документів. Однак, існують певні недоліки у веденні "Журналу реєстрації господарських операцій" щодо обліку готової продукції, зокрема, відсутність інформації про її обсяги. Це може ускладнювати процеси планування діяльності підприємства. З урахуванням цього, доцільно додати до "Журналу реєстрації господарських операцій" додаткові графи з інформацією про надходження та вибуття готової продукції.

Внесення запропонованих змін до "Журналу реєстрації господарських операцій" сприятиме поліпшенню контролю над обліком готової продукції та забезпечить відповідність стандартам обліку. Це також розширить коло користувачів нової форми обліку, оскільки зміни сприятимуть посиленню контролю над обліком готової продукції [4].

У зв'язку з зростанням обсягів інформації, ефективне управління програмою виробництва та реалізації можливе лише за умови впровадження автоматизованих систем оперативного та управлінського обліку. Автоматизація процесів обліку з реалізації готової продукції забезпечить контроль над отриманням платежів від покупців, спростить визначення обсягу податкового зобов'язання з ПДВ та упорядкує процес розподілу збутових витрат [60]. Щодо автоматизації складського обліку, вона дозволить отримувати дані аналітичного обліку залишків та надходження готової продукції, що сприятиме прийняттю управлінських рішень. Зокрема, автоматизація дозволить отримувати дані про витрати та випуск готової продукції, що буде корисним при управлінні.

Ефективне управління потребує системи обліку, яка забезпечує зворотній зв'язок на будь-якому рівні. Це дає можливість оперативно отримувати результати та проміжну інформацію, необхідну для прийняття рішень. Професійні автоматизовані робочі місця (АРМ) стають головним інструментом спілкування з інформаційними системами, забезпечуючи

зручний доступ до необхідних даних. Вони мають орієнтацію на конкретну сферу діяльності та можуть бути адаптовані для різних потреб користувачів. Залежно від рівня та функцій управління, можна виділити різні типи АРМ, які відрізняються за обсягом та типом інформації, що ними обробляється [60]. Ефективне використання АРМ відбувається в межах локальної мережі, що забезпечує спільну роботу та обмін інформацією. АРМ спеціалістів дозволяють працювати в режимі реального часу, вирішувати завдання оперативно, зручно вводити та контролювати дані, а також отримувати інформацію через канали зв'язку. Система бухгалтерського обліку з використанням АРМ базується на автоматизованій обробці даних, взаємодії з інформаційною системою у діалоговому режимі та організації реєстрів обліку у пам'яті комп'ютера. Це сприяє інтеграції облікової інформації в єдиній базі даних системи управління підприємства. Мережа АРМБ охоплює різні рівні та напрямки інформаційної потреби, забезпечуючи децентралізовану обробку даних та організацію обліку в автоматизованому режимі.

Цікавою перспективою є створення єдиного цифрового простору на основі розподіленого доступу до бухгалтерської інформації, що включає залучення фахівців у галузі Blockchain до облікового процесу. Блокчейн є децентралізованою системою, яка працює за умови співпраці безлічі комп'ютерів, і однією з його ключових переваг є відсутність необхідності у посередниках, що дозволяє підприємствам економити грошові ресурси та час [3]. Блокчейн є популярною технологією, яка дозволяє відкривати та демонструвати дані без ризику їхньої зміни або розкриття особистої інформації користувачів.

Використання потрібного запису передбачає фіксацію даних за кожною транзакцією у бухгалтерському обліку з одночасним записом у державному або міжнародному реєстрі. Третій запис додається до системи подвійних записів з метою зафіксувати транзакції та підвищити рівень безпеки шляхом додаткового захисту від змін, маніпуляцій або вилучень [3]. Надання постійного доступу до фінансової звітності створює прозорий обліковий

процес для регулюючих органів. Фінансова прозорість, постійний контроль, уникнення помилок та зниження фінансових ризиків і витрат на отримання та перевірку документації - це результат впровадження цієї процедури.

Цифровий аудит створює умови для проведення аудиту на кожному етапі господарської діяльності організації. Цифрові можливості значно змінюють аспекти бізнесу і впливають на внутрішній аудит та систему управління ризиками. Використання інноваційних цифрових платформ робить процес роботи внутрішніх аудиторів ефективним за рахунок більшого охоплення інформаційних даних та можливості працювати з ними в режимі реального часу [40]. Це дозволяє скоротити час на перевірку та розширити коло завдань, які стоять перед аудитором. Автоматизація звільняє людські ресурси для вирішення важливих завдань на управлінському рівні. Цифровий аудит забезпечує користувачів якісною та своєчасною інформацією, а також оперативними рекомендаціями.

"Розумні" контракти забезпечують можливість безпосереднього обміну коштами, власністю, акціями та іншими активами без участі посередників. Вони функціонують як торгові автомати, що автоматично виконують умови договору. Ці контракти використовують електронні алгоритми для створення подій у реальному світі або цифрових системах. Для їх реалізації потрібне децентралізоване середовище та криптовалюта для передачі вартості. Вони передбачають застосування електронних підписів, достовірних джерел та автоматизації платежів, що дозволяє зменшити витрати на формування та виконання умов договорів. Взаємодовіра сторін та довгострокові контракти є результатом такої співпраці [40].

Хмарні технології забезпечують можливість зберігання та обробки даних онлайн у хмарі замість на локальному жорсткому диску. Це дозволяє вільно переміщувати інформацію незалежно від місця знаходження користувача, забезпечуючи безпечне зберігання даних та економію коштів на роботу центральних серверів [40]. Використання транзакцій для проведення розрахунків з контрагентами організації дозволяє сформувати та списати

дебіторську та кредиторську заборгованості одночасно, спрощуючи процес управління ресурсами та забезпечуючи системність та ефективність управлінського процесу загалом.

Отже, впровадження запропонованих заходів може значно підвищити ефективність управління фінансами підприємства, забезпечити збільшення прибутковості та підвищити конкурентоспроможність на ринку.

ВИСНОВКИ

Розуміння історичних аспектів допомагає усвідомити суть вивчених понять, виявити передумови їх виникнення та розвитку і обґрунтувати правильність їх інтерпретацій. Аналіз ключових моментів у формуванні та визначенні фінансових результатів діяльності дозволяє зробити висновок, що прибуток є складним поняттям. Прибуток описує економічну категорію, яка визначає ступінь винагороди, яка надається власникам факторів виробництва в обмін на їх внесок у виробничо-фінансову діяльність, результати якої виявляються протягом відповідного звітного періоду, та коли отримані доходи перевищують суму витрат.

Необхідність виділення різних показників прибутку впливає з різних підходів та цілей, які розглядаються. Встановлено, що один показник прибутку не може задовольнити всі інформаційні потреби користувачів. Проведено аналіз концепцій відображення прибутку в обліку: синтаксичної, семантичної і прагматичної. Показано, що для оцінки ефективності управління підприємством важливим є показник поточного операційного прибутку, для визначення вартості підприємства - показник сукупного прибутку, а для прогнозування прибутку потрібно виділити регулярні і нерегулярні статті, а також статті, які є доходом для третіх сторін.

Для ефективного управління діяльністю підприємства потрібна своєчасна, повна і достовірна інформація, яка надається різним користувачам. Інформація про доходи, витрати та результати діяльності за звітний період відображається у фінансовому звіті про результати, а зберігається в системі бухгалтерського обліку. Методологічні основи визнання та формування інформації про фінансові результати в бухгалтерському обліку описані у П(С)БО 3 "Звіт про фінансові результати", 15 "Дохід" і 16 "Витрати". Встановлено, що методичні і організаційні принципи обліку доходів і витрат повинні забезпечити: більш високий рівень достовірності і об'єктивності інформації про доходи та витрати від звичайної діяльності; раціоналізацію

порядку класифікації доходів і витрат за групами відповідно до економічної сутності господарських операцій.

У ході дослідження проаналізовано питання обліку фінансових результатів за видами діяльності ТОВ "Артпромбуд" і визначено, що основними завданнями організації обліку доходів та фінансових результатів діяльності підприємства є забезпечення правильного визначення умов визнання та достовірної оцінки доходів і фінансових результатів, правильного розмежування доходів і фінансових результатів за кожною класифікаційною групою, повного та своєчасного відображення в реєстрах обліку доходів та фінансових результатів, достовірного визначення фінансового результату від звичайної діяльності та надзвичайних подій.

Основні методи економічного аналізу фінансової звітності, застосовані у роботі, дозволяють отримати глибоке розуміння фінансового стану підприємства та виявити основні тенденції його розвитку. Застосування таких методів, як варіаційний аналіз, аналіз тенденцій та відносний аналіз, дозволило з'ясувати основні чинники, що впливають на фінансові результати ТОВ "Артпромбуд". Пропозиції щодо вдосконалення системи обліку та аналізу фінансових результатів на підприємстві включають у себе необхідність впровадження чіткої методики обліку фінансових операцій, розробку і впровадження системи внутрішнього контролю та удосконалення методів аналізу фінансової звітності з метою забезпечення об'єктивності та достовірності наданої інформації.

Науковий підхід до аналізу фінансових результатів та методика економічного аналізу звіту про фінансові результати є важливими для забезпечення стабільності та успішності фінансової діяльності підприємства в умовах конкурентної боротьби та економічної нестабільності. Врахування таких аспектів, як точність обліку, об'єктивність аналізу та системність діагностики, допоможе ТОВ "Артпромбуд" вирішувати складні економічні завдання та приймати обґрунтовані управлінські рішення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Александрова В. О., Тарасова О. А. Формування фінансових результатів підприємства : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Харків, 2017. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/35164> (дата звернення: 11.03.2024).
2. Артеменко Н. В. Облік фінансових інвестицій на підприємствах : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Харків, 2017. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/36765> (дата звернення: 11.03.2024).
3. Бардаш С. В., Грабчук Л. І. Цифрові технології в сфері бухгалтерського обліку: основні можливості та ризики. Ефективна економіка. 2021. DOI: 10.32702/2307-2105-2021.9.18 URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/9_2021/20.pdf (дата звернення: 05.03.2024).
4. Бондаренко О. М., Голованова Д. О. Облік формування фінансових результатів : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Київ, 2021. URL: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/54643> (дата звернення: 11.03.2024).
5. Борисова Ю. М. Облік, контроль та аналіз фінансових результатів підприємства сільськогосподарського призначення : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Київ, 2021. URL: <http://local.lib/diploma/Borisova1.pdf> (дата звернення: 11.03.2024).
6. Бунда О. М., Кисельова А. А. Облік фінансових результатів в управлінні підприємством : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Київ, 2017. URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/7080> (дата звернення: 11.03.2024).
7. Бутинець Ф. Ф. Організація бухгалтерського обліку : навч. посібник. Житомир : РУТА, 2014. 576 с.
8. Бухгалтерський облік та фінансова звітність в Україні : навчально-методичний посібник / за ред. С. Ф. Голова. Дніпропетровськ, 2019. 768 с.
9. Василик О. Д. Теорія фінансів : підручник. Київ : НІОС, 2021. 416 с.

10. Гадзевич О. І. Основи економічного аналізу і діагностики фінансово-господарської діяльності підприємства : навч. посібник. Київ : Кондор, 2021. 485 с.
11. Головащенко О. М. Інформаційні та структурно-методичні засади формування фінансової звітності. Київ : КНЕУ, 2006.
12. Гольчановська Л. С. Облік і аудит фінансових результатів діяльності ТОВ «БУДПЛЮС» : магістерська робота. 2019. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/handle/12345/3129> (дата звернення: 11.03.2024).
13. Двоєзерська В. С. Шляхи вдосконалення методики формування бухгалтерського фінансового результату. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Dtr_ep/2011_6/files/EC611_28.pdf (дата звернення: 11.03.2024).
14. ДСТУ Б Д 1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва» : затв. Наказом М-ва регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України № 293 від 05.07.2013. URL: https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2015/12/DSTU1.1-1_z_-Zm_noу-1.pdf (дата звернення: 11.03.2024).
15. Єршова Н. Ю., Хайло І. І. Механізм формування фінансових результатів підприємства : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Харків, 2015. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/23635> (дата звернення: 11.03.2024).
16. Жихор О. Б., Петрухіна О. В. Теоретичні аспекти визначення сутності поняття «прибуток». URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/fkd/2011_2/part1/20.pdf (дата звернення: 11.03.2024).
17. Засадна Х. О., Шурпенкова Р. К. Бухгалтерський облік основних господарських операцій : навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. Київ, 2009. 237 с.

18. Когут Ю. І. Цифрова трансформація економіки та проблеми кібербезпеки : практич. посібник. Київ : Консалтингова компанія «СІДКОН», 2021. 368 с.
19. Кожушко О. В. Планування аудиту фінансових результатів діяльності підприємства. Реформування міжнародних економічних відносин і світового господарства в сучасних умовах. 2023. URL: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-295-4-27> (дата звернення: 11.03.2024).
20. Король С. Я., Ключко А. О. Цифрові технології в обліку й аудиті. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2020. № 1. С. 170-176. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drep_2020_1_31 (дата звернення: 05.03.2023).
21. Косова Т. Д., Сухарев П. М., Ващенко Л. О. та ін. Організація і методика економічного аналізу : навч. посіб. Київ, 2013. 528 с.
22. Крупка Я. Д., Задорожний З. В., Микитюк Н. Я. та ін. Фінансовий облік : підручник. Київ : Хай-тек Прес, 2011. 544 с.
23. Крупка Я. Д., Задорожний З. В., Микитюк Н. Я. та ін. Фінансовий облік : підручник. Київ : Хай-тек Прес, 2011. 544 с.
24. Лень В. С. Фінансовий облік : навч. посіб. Київ : Академія, 2011. 608 с.
25. Лишиленко О. В. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2010. 528 с.
26. Мардус Н. Ю., Корсунова К. Ю. Облік та аудит фінансових результатів підприємства : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Харків, 2016. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/27461> (дата звернення: 11.03.2024).
27. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, затв. Наказом Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. № 433 із змінами та доповненнями : сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.minfin.gov.ua> (дата звернення: 11.03.2024).

28. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства, затв. наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 635. URL: <http://search.ligazakon.ua> (дата звернення: 11.03.2024).
29. Миколенко І., Дігтяр В. Механізм формування фінансових результатів діяльності підприємства. Економіка та суспільство. 2021. № 32. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-32-17> (дата звернення: 11.03.2024).
30. Міжнародні стандарти фінансової звітності. Фонд Комітету з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. 2007. 1223 с.
31. Назаренко І. М., Чуйко В. Ю. Облік та аналіз фінансових результатів підприємства: особливості, тенденції та проблеми. Економіка та держава. 2022. № 9. С. 44–50. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2022.9.44> (дата звернення: 11.03.2024).
32. Ніколаєва Г. А. Облік і аналіз фінансових результатів на ТОВ «Перша консалтингова компанія» : магістерська робота. 2021. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/handle/12345/5539> (дата звернення: 11.03.2024).
33. Олійничук В. М. Фінансовий облік : навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Тіповіт, 2011. 441 с.
34. Оседач А. П. Облік і аудит фінансових результатів діяльності підприємства та оцінка його економічного потенціалу : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Чернігів, 2021. URL: <http://ir.stu.cn.ua/123456789/25156> (дата звернення: 11.03.2024).
35. Партин Г. О. Управлінський облік : підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2013. 279 с.
36. Пеняк Ю., Пеняк Ю., Руденко А. Тенденції показників фінансових результатів українських підприємств. Економіка та суспільство. 2021. № 30. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-30-46> (дата звернення: 11.03.2024).
37. Побережна Н. М., Мантрова Є. В., Чепурна Н. І. Сутність фінансових результатів: обліковий аспект : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04.

Харків, 2018. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/39681> (дата звернення: 11.03.2024).

38. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 22 “Вплив інфляції” : сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua> (дата звернення: 11.03.2024).

39. Пушкар М. С. Фінансовий облік : підручник. Тернопіль : Карт-бланш, 2011. 628 с.

40. Ратинський В. В. Інформаційні технології в бухгалтерському обліку: перспективи та проблеми. Економіка. Фінанси. Право. 2021. № 4(1). С. 17-20. URL: <http://efp.in.ua/uk/journal-item/297> (дата звернення: 05.03.2023).

41. Селіверстова Л. С. Фінансовий аналіз : навч.-метод. посіб. 2013. 274 с.

42. Сич Д. Інструментарій управлінського аналізу фінансових результатів. Scientific Notes of Ostroh Academy National University, "Economics" Series. 2018. Т. 1, № 10(38). С. 30–36. URL: [https://doi.org/10.25264/2311-5149-2018-10\(38\)-30-36](https://doi.org/10.25264/2311-5149-2018-10(38)-30-36) (дата звернення: 11.03.2024).

43. Скалюк Р. В. Структура економічного механізму управління фінансовими результатами промислових підприємств. URL: http://archive.nbuiv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vchnu_ekon/2013_1/130-133.pdf (дата звернення: 11.03.2024).

44. Скалюк Р. В. Якість фінансового результату господарської діяльності промислового підприємства. URL: http://archive.nbuiv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvfbi/2010_4/08st.pdf (дата звернення: 11.03.2024).

45. Склярук І. П. Організаційно-інформаційна модель управління прибутком підприємства. URL: http://archive.nbuiv.gov.ua/portal/soc_gum/ekfor/2011_3/42.pdf (дата звернення: 11.03.2024).

46. Сколотій І. В. Облік витрат, доходів і фінансових результатів діяльності підприємств в сучасних умовах. Стан і перспективи розвитку

обліково-інформаційної системи в Україні : матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф., 22 травня 2020 р. Том 1. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. С. 104–105.

47. Скорба О. А., Скорба О. А., Skorba O. A. Експертиза фінансових результатів : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Суми, 2014. URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/59288> (дата звернення: 11.03.2024).

48. Смурова Г. С. Облік та аналіз фінансових результатів діяльності на ПрАТ «Завод «Запоріжавтомастика» : магістерська робота. 2021. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/handle/12345/5542> (дата звернення: 11.03.2024).

49. Соціально-економічний розвиток України: Державний комітет статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 11.03.2024).

50. Стасюк Х. В. Облік і аудит формування фінансових результатів в системі економічного розвитку підприємства : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Одеса, 2015. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/6470> (дата звернення: 11.03.2024).

51. Ткаченко О. Ю. Особливості обліку фінансових результатів підприємства : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Харків, 2013. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/26184> (дата звернення: 11.03.2024).

52. Турило А. М. Методологічні підходи до оцінки фінансової діяльності підприємства. 2010. 40 с.

53. Фальченко О. О., Петрик Л. О. Організація обліку фінансових результатів : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Харків, 2017. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/35331> (дата звернення: 11.03.2024).

54. Фальченко О. О., Скориченко Е. В., Швець К. О. Особливості формування фінансових результатів підприємства : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Харків, 2019. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/44080> (дата звернення: 11.03.2024).

55. Червінська С. Л. Особливості визначення фінансових результатів діяльності аграрних підприємств. Облік і фінанси. 2015. 310 с.
56. Чеснакова Л. С., Алексеева А. В., Масалітіна В. В. Бухгалтерський облік : навч. посіб. Київ : КНТЕУ, 2019. 397 с.
57. Чигрин А. М. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства : магістерська робота. 2018. URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/71038> (дата звернення: 11.03.2024).
58. Шайнюк І., Скрипник М. І. Облік фінансових результатів в умовах імплементації стандартів обліку : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Київ, 2020. URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/16890> (дата звернення: 11.03.2024).
59. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку : підручник. Київ : Знання, 2015.
60. Шевчук І. Б., Депутат Б. Я., Тарасенко О. Є. Цифровізація та її вплив на економіку України: переваги, виклики, загрози й ризики. Причорноморські економічні студії. 2019. Вип. 47-2. С. 173-177. DOI: <https://doi.org/10.32843/bses.47-66> URL: http://bses.in.ua/journals/2019/47_2_2019/34.pdf (дата звернення: 05.03.2024).
61. Шлапак Д. В. Фінансові результати діяльності підприємства: сутність, порядок формування та відображення в обліку. X Всеукраїнська науково-практична конференція «Обліково-аналітичне забезпечення інноваційної трансформації економіки України», Одеса, 2016. 142 с.
62. Шмиголь Н. М. Аналіз методів формування доходів підприємства в ринковій економіці. 2010. 237 с.
63. Averkyn Y. F. Accounting for Revenues and Financial Results of Performance. Business Inform. 2019. Vol. 11, no. 502. P. 282–289. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-11-282-289> (date of access: 17.03.2024).

64. Bahrii N., Tyvonchuk O. Accounting for Financial Results of Small Business Entities' Activity and the Ways of Its Improvement. Young Scientist. 2019. Vol. 3, no. 63. P. 87–92.